



Szíveslátás Füreden

Van egy hely Füreden, amelybe soha nem kívánok még három napra sem, nem-hogy három hétre eljutni. Ez pedig a város nagy hírű intézménye, a szívkörház. Nyilván érthető a jókedvű indítás, hiszen ki az, aki szeretne szívvel betegeskedni? Olyan jó, ha nem tudjuk, hogy egyáltalán van szívünk, ez az örök motor, amelyik létünk első pillanatától az utolsóig fáradhatatlanul dolgozik. Kész csoda ez a kis remekmű!

Ennek ellenére sokkal jobban érzem magam, ha csak az épület előtt állok meg, s felsorolom magamban a tudnivalókat. Évente hétézer beteg érkezik ide, évente kétezer műtét, hiszen itt nemcsak szívmegeújítás folyik, de nagyszerű életmenő műtéteket is végeznek. Így minősítem az itt dolgozók egészen kiváló tevékenységét: nagyszerű! Mert másként nem is lehet itt dolgozni (igaz, az élet más területein sem), de itt különösen fontos, hogy abszolút jó szakemberek abszolút csapatmunkával küzdjenek minden egyes emberi életért.

Nagy szavak ezek, de igazak, mivel mostanában elég sokat járok ide beteglátogatába. Egyre több korosztályos társamat látogat meg, örülök a gyógyulásuknak, s velük együtt bizakodom a jövőjükben. Miközben látom, miként újul meg az épület, tudom, miként gazdálkodnak okosan a rájuk bízott évi több milliárd forinttal. Ó, ha az ország szívverése is ilyen lenne, mint itt a kórház rendje! Ha mindenki, akinek ez a dolga, ilyen szívvel-lélekkel végezné a munkáját, mint itt a beteg gyógyítására felelősödött orvosok, asszisztensek, ápolónők, adminisztrátorok és mindenki, aki itt dolgozik.

Ezért fontos intézmény ez nekem, mert jelentősége és hatása messze túlmutat évszázados tekintélyén. Szívesen felsorolnám, a magyar közélet, tudomány, irodalom kiválóságai közül ki mindenki járt s jár ide gyógyulásaért, de nekem ugyanilyen fontosak azok az ezrek, akik az eltelt évtizedekben itt visszakapták az egészségüket, reménységüket az életben és hitüket az orvostudományban. Hiszen ez az intézmény mindig is több volt, mint egy kórház.

Isten bizony, ha nem kelene betegnek lennem ahhoz, hogy ide kerüljek, már holnap kérnék ide egy beutalót. Legalább megúsznám ezt az egész karácsonyi vásárlási hajcihőt, amely egyszer biztosan a szívemre megy majd.

Praznovszky Mihály

A sablontól a tükrös szívig

Füred és a térség egyetlen mézeskalács-készítői. Bár a legfőbb hívószó még mindig a karácsony, ám ma már egyre többen vásárlják előszeretettel egyedi, trendi ajándékként is az ősi süteményt. Tükrös szívek, havas házak porcukorral, és szinte bármi, ami megformázható. A napokban került be a helyi értéktárba a füredi mézeskalács, igaz, kézműves készítésének nincs előlete a városban.

Arács, fönt a hegyen álló házban készülnek a mézeskalácsok nap mint nap. Hol megrendelésre, hol piaci értékesítésre, hol ünnephez kapcsolódóan, hol meg csak úgy kedvtelésből.

– A vendéglátóiparban dolgoztam, egyszer csak úgy éreztem, ideje váltani. Elvégeztem a népi mestersegek és művészetek iskolájában a mézeskalács-készítő szakot. Olyan jól sikerült az iskola, hogy az elvégzése után kapacitáltak, maradjak ott tanítani. De inkább hazajöttem, és nekiálltam készíteni a mézeskalácsokat. Fantázia, kézügyesség, türelem és munkabíráskell hozzá. Kitalálok egy formát, elkészítem hozzá a sablont, aztán jöhet a tészta készítés, megírás, ki-sütés. Tulajdonképpen egyszerű ez, liszt, cukor, méz és fűszerek, de mégsem az, több cukrász kérelt már, hogy tanítsam meg őket mézeskalácsozni. Kedvtelésnek indult, aztán most már ott tartunk, hogy ezer darabot készítünk havonta. Át is adtam a vállalkozást a menyemnek, nem győzőm már a rengeteg tésztagyúrast – így



Már a második generáció is részt vesz a mézeskalács-készítésben. Nemcsak szépek, finomak is

Nagyné Söjtöri Etelka, aki 14 éve foglalkozik a mesterséggel, több népművészeti zsűrizett munkája is van.

– Számomra mindig lényeges volt, hogy ne csak dísz tárgy legyen a mézeskalács, a szépen megírt formák mellett legalább olyan fontos, hogy finom is legyen. Nincs semmi titok, jó alapanyagok kellenek és megfelelő ízesítés, én örölt fahéjt, ánizst, szegfűszeget és gyömbért szok-

tam használni. Volt már olyan mézeskalács, amit itthon a gyerekek a készítése után öt évvel kóstoltak meg, és még akkor is nagyon finom volt – mondja büszkén Etelka, akinek mintegy ötszáz mézeskalácssablonja van.

– Szép lassan ellestem a fogásokat itthon, most meg már én viszem a vállalkozást. Elsősorban modernebb formákat készítek, de épp mostanában újra arra érzek késztetést, hogy visszatérjek a

hagyományos formákhoz, a tükrös szívhez, mert mégiscsak ez az igazi – jegyzi meg *Farkas Katalin*, aki elmondása szerint folyamatosan azon gondolkodik, mivel színesítse a készletet, hiszen ma már a mézeskalács nem csupán a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódik, egész évben van rá igény, ajándéktárgyként fiatalok, idősek, sőt még cégek is előszeretettel vásárolják.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Textilálmok: Fritz Mónika kiállításán

Fritz Mónika 1972-ben Németországból először vendégként érkezett Magyarországra, de annyira megszerette, hogy magyar származású férjével, Fritz Bélával 1999-ben már házat vásároltak Balatonfüreden. 2008 óta pedig itt élnek és aktív tagjai a Múzsza Művészeti Egyesületnek. Mónika faliképei Textilálmok címmel január 24-ig láthatók az Arácsi Népházban.

Fritz Mónika Németországból hímzőmesterként dolgozott és tanított.

Az evangélikus egyház keretén belül diakónusként külön műhelyt vitt, ahol vezetésével templomi kézimunkákat készítették.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Fritz Mónika nem tartja magát textilművészeknek, de faliképei többek, mint mestermunkák



TARTALOM

Korzenszky-kiállítás

Január 4-éig láthatók
Korzenszky Richárd
tihanyi perjel fotói
a Vaszary Villában.

3. oldal

Füredi gavallérok

Katona Csaba történész
új, olvasmányos kötetben
eleveníti fel Balatonfüred
korabeli életét.

5. oldal

Húszéves a NABE

Az egyesület tagjai
– lányok, asszonyok,
feleségek, anyák,
nagymamák – képzettségük révén az élet
csaknem minden területén rendelkeznek szak-
ismeretekkel.

6. oldal

Német karácsony

Balatonfüred német
testvérvárosa negyed
százada Germering. A
testvérvárosok közül az
előző években összeállítást
közöltünk a székelly
és a finn karácsonyról,
most következik a német
karácsony.

7-10. oldal

Honti Józsefre emlékezünk

Írásaival búcsúzunk tőle,
mert a legfontosabb
számára az utolsó időben
is az volt, hogy akár
személyes emlékeiből,
akár helytörténeti
kutatásai eredményéből,
minél többet megőrizzem
a füredieknek.

12. oldal



A százéves közösségi épület

Ez az épület mindig a közösség érdekeit szolgálta, az összetartozást szimbolizálta, ez ma sincs másként – mondta Hári Lenke alpolgármester a százéves Arácsi Népház tiszteletére rendezett ünnepségen.

A városrész központjában, két templom között álló Arácsi Népházat 1914-ben építették, a helyiek közösségi térnek szánták eredetileg is. A ház elkészülését az állam nyolcezer koronával támogatta. Az épületnek hányatott sorsa volt, az első világháborúban katonai kórházként funkcionált, majd emeletén iskola, orvosi rendelő, könyvtár is működött, aljában sokáig élelmiszerbolt üzemelt, később hosszú éveken át, egészen a Norvég Alap finanszírozta, 2006-ban történt felújításáig üresen, elhagyatva állt.

– Az arácsiak nem voltak gazdagok, a szorgalmukat, tenni akarásukat jelképezte a ház felépülése. Arács és Füred évtizedeken át ellentétben volt egymással, többszöri kísérletre sem sikerült a két település egyesítése, végül 1954-ben, negyven évvel a népház felépítése után megtörtént az egyesítés, amely kihatott a házra is.



Hári Lenke alpolgármester az arácsi közösségek erejéről beszélt

Idővel összefonódtak a közösségek, ezek adtak tartalmat az épületnek. Látjuk, tapasztaljuk ma is, hogy milyen nagy erő van a közösségekben, a népház napjainkban is egy fontos találkozási pont, számos kulturális rendezvénynek ad otthont, mindannyiunk háza – fogalmazott Hári Lenke az ünnepségen, aki kiemelte az elhunyt Ku-

tas Árpád szerepét, mondván az egykori alpolgármester éveken át szorgalmazta az Arácsi Népház felújítását.

A rendezvényen Fabacsovics Krisztina, a ház felújításában részt vevő építész beszélt a százéves épület rekonstrukciójáról. Semmilyen eredeti írásos vagy rajzolt terv nem állt rendelkezésre a házról, így

annak felújítását régi képeslapok alapján végezték el. Az esten fellépett a Bónyai Mária vezette dalkör, Jehoda Ferenc saját, Arácsról szóló dalait adta elő, majd a szépszámu közönség előtt bemutatták a jövő évi arácsi naptárat, amely decembertől ezer forintért a népházban megvásárolható.

Martinovics Tibor

Idősek otthona épül Balatonfüreden?

Az egykori BM Üdülésszállóból szociális intézményt alakítana ki az önkormányzat. A Kiserdővel szemben, a 71-es út mentén fekvő, egykori BM Üdülésszálló jelenleg állami tulajdonban van, az értékes ingatlant most térítésmentesen szeretné megszerezni a város – döntött a képviselő-testület a legutóbbi ülésén.

Ha a város tulajdonába kerül az ingatlan, akkor ott egy bentlakásos, több mint száz férőhelyes, szociális szolgáltatásokat és ellátást nyújtó idősek otthonát alakítanának ki.

– Nagy szükség lenne egy időseket ellátó, minőségi körülményeket biztosító szociális intézményre, amely a térségben lakó idősek

számára adna kulturált lakhatást. Az ingatlan megközelíthetősége, méretei és a hozzá tartozó park miatt ideális lenne erre a célra. Már voltak kísérletek az épület értékesítésére, ezek kudarcot vallottak, jó esély mutatkozik arra, hogy a város megszerezze az államtól az ingatlan tulajdonjogát – fogalmazott az ülésen dr. Bóka István polgármester, aki hozzátette: a bentlakásos intézményt mindenképpen az önkormányzat működtetné.

A beruházást a tervek szerint önkormányzati fejlesztéssel, uniós támogatással valósítaná meg a város – hangzott el a testületi ülésen.

mf

Négy nyugdíjas pedagógus kapott emlékdiplomát

Két arany, egy gyémánt és egy vas oklevelet vehettek át nyugdíjas pedagógusok a városházán megtartott ünnepségen. A pedagógus-emlékdiplomákat azok kapták, akik 50, 60, illetve 65 éve szereztek szakmai képesítést.

A füredi pedagógusok a Balatonfüredi Naplónak elmondták, bár sokszor nehéz körülmények között kellett tanítaniuk, sok élményt kaptak a diákoktól, ami ma is örömteli pillanatokat okoz. A pedagógusokat az Óvárosi Óvoda kicsinyei köszöntötték műsorral, majd dr. Bóka István polgármester szolt az ünnepeltekhez. Beszédében utalt arra, hogy az ünnep egyben tiszteletadás is azért a munkáért, amit a pedagógusok a gyermekekért végeztek. Fiatalok százait készítették fel arra, hogy tudással, magabiztossággal tudják áthidalni az élet során felmerülő nehézségeket – tette hozzá. Arany oklevélben részesült Reinhardt Ferencné, aki a II. számú, mai nevén Óvárosi Óvoda

vezetője volt. Az egykori intézményvezető a Soproni Óvónőképző Intézetben 1964-ben szerzett óvónői oklevelet. Szintén arany oklevelet vehetett át Vida Jánosné, a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakközépiskola és Szaképző Intézet, mai nevén Szent Benedek Középiskola nyugdíjas pedagógusa, aki a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán szerzett kertészmérnöki diplomát 50 évvel ezelőtt. Az ünnepségem gyémánt oklevelet kapott Patinszki Andrásné, a Lóczy Lajos Gimnázium nyugdíjas pedagógusa, aki 60 évvel ezelőtt szerzett testnevelő tanári diplomát a Magyar Testnevelési Főiskolán. Vas oklevélben részesült Szöllősy Lajosné, a Radnóti Miklós Általános Iskola nyugdíjas tanítónője, aki 65 évvel ezelőtt a Pápai Református Tanítóképző Intézetben szerzett tanítói oklevelet. Az átadón ceremónián végül Vincze Dávid, a Lóczy Lajos Gimnázium 9. osztályos tanulója mondott verset, majd virágcsokrot adott át az ünnepelt pedagógusoknak.

Bán László

Mobil fogadóórán a hatóságok

Második alkalommal került sor mobil fogadóóra megtartására Balatonfüreden, ezúttal a balatonarácsi városrészben jártak a hatóságok november végén.

A Balatonfüredi Járási Hivatal vezetőjének helyettese, a Balatonfüredi Rendőrkapitányság rendészeti osztályvezetője, Balatonfüred alpolgármestere, valamint a városrész körzeti megbízottja tíz órától gyalogosan járták végig a városrész két frekvenciált utcáját.

A lakók főleg a gépjárművek közterületen való szabálytalan parkolásával, sebességkorlátozással, a munkálatokat végző teherautók által úttestre felhordott szennyeződéssel kapcsolatban, a közvilágítás helyenkénti hiányával, valamint a buszközlekedés felülvizsgálatával foglalkoztak meg véleményeket. A résztvevők ígéretet tettek a hozzájuk fordulóknak, hogy a megfogalmazottakra gyorsan reagálnak, a rendőrség fokozni fogja a városrészben a közlekedésrendészeti ellenőrzéseit.

BFN

TÁJÉKOZTATÓ

Tájékoztatjuk Tisztelt Ügyfeleinket, hogy a Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfüredi Járási Hivatal Kormányablak Osztálya (8230 Balatonfüred, Felső köz 2.) ügyfélfogadása 2014. december 1. napjától az alábbiak szerint alakul:

Hétfő: 7.00–17.00

Kedd: 8.00–16.30

Szerda: 8.00–16.30

Csütörtök: 8.00–18.00

Péntek: 8.00–14.00

Felhívjuk figyelmüket, hogy előzetesen megtett időpontfoglalásaikat a fentiek figyelembevételével – szükség esetén – szíveskedjenek módosítani!

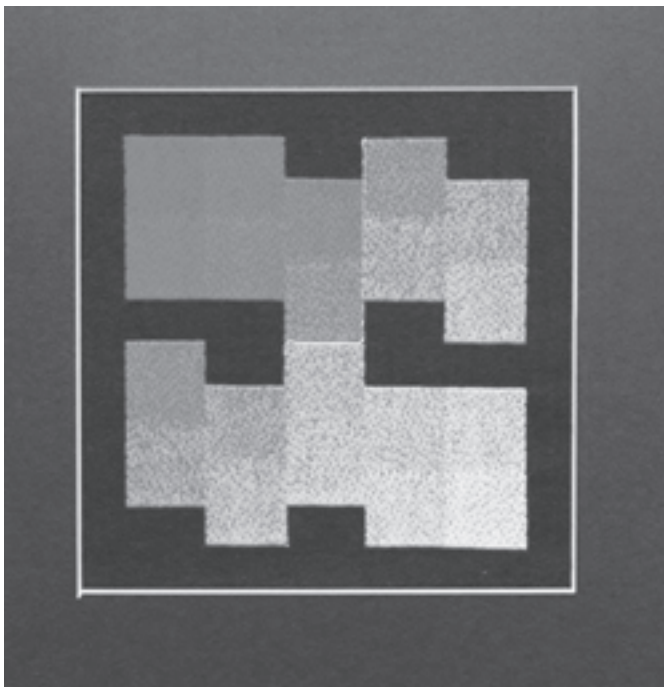
Balatonfüredi Járási Hivatal

Textilálmok: Fritz Mónika kiállításán

(Folytatás az 1. oldalról.)

Istenszeretetet nincs emberszeretet nélkül, vallja, és ez a gondolat átsugárzik egész művészetén – mutatta be a faliképek alkotóját Szuper Miklósné, a füredi himzőkör vezetője a kiállítás megnyitóján.

A himzőtechnikák ismerete nélkül nem szárnyalhat a fantázia, nincs alkotói szabadság, magyarázza kezében tartva a többméteres mintakendő Mónika, amely a színe-visszáján egyforma Holbein-technikával kivarrt 16–17. századi olasz, angol, német himzésmintákat mutat be. Ugyanakkor faliképei végtelenül változatosak. Sokféle anyagot: követ, üveget, csipkét, bársonyt, a nagymama fátylát, tollas kalapját, egy letört ágat, de konyhai törölruhát is felhasznál és művészienv ötvözt. Ami tübe fűzhető,



legyen az akár műanyag, azzal hímezni is lehet – mondja.

Hogy textilművész, azt szerényen visszautasítja, ugyanakkor ezek a faliképek sokkal többek, mint a bármilyen bravúrral himzett funkcionális terítők. Fritz Mónika drámai erővel a nagy kérdésekre – hit, élet, halál – keresi a választ végtelenbe tartó aranyfonalával.

Csorba Kata

A látványos faliképek egy része tífestés technikával készült

Ülésezett az időügyi munkacsoport

A Balatonfüredi Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum Időügyi Munkacsoportja ülésezett november 25-én a Balatonfüredi Alapszolgáltatási Központ nagytértermében.

A megbeszélésnek helyet adó intézmény vezetője, egyben a munkacsoport munkáját koordináló Váradi Gézné köszöntötte a résztvevőket. Nyíri Károly rendőr főtörzsszázlós, körzeti megbízott az idősek áldozattá válásának megelőzése témakörben a kapitányság illetékességi területén megtörtént esetek kapcsán, gya-

korlati példákkal alátámasztott tájékoztatót tartott a megjelent résztvevőknek.

Dávid Lajos rendőr főtörzsszázlós, körzeti megbízott is a témához kapcsolódóan hasznos gyakorlati tapasztalatait osztotta meg a résztvevőkkel. Ezután Szekeres Kornél rendőr őrnagy, megelőzési főelőadó az áldozatvédelmi szolgáltatásokról, az aktuális idősekre is veszélyt jelentő bűnügyi jelenségekről tartott előadást. A tájékoztatókat kötetlen beszélgetés követte, mely során a résztvevők az idősekre veszélyt jelentő jellemző problémákat vitatták meg.

BFN



BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Fejléc: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai előkészítés: L-Medium Kft. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém. Hirdetésfelvétel: +36(30)216-1768. A szerkesztőség jogának tekinti az olvasói levelek megrövidítését. Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft., 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.



Legyél te is Picasso!

Rajzolásra ösztönző rendezvénysorozatot indított a város, Legyél te is Picasso! címmel. A világhírű művész alkotása nyomán kisiskolások és óvodások rajzolhatják meg a maguk Mikulását. Az eseménysorozat csúcspontjaként jövő márciusban, a Frankofón hetek keretében Pablo Picasso tárlata lesz látható a Vaszary Galériában.

Picasso 1953-ban maga is megrajzolta a Mikulást. Műve az alapja annak a kampánynak, amely

jenek a művészetekhez, később pedig ők maguk is műértő, a vizuális kulturális események iránt érdeklődő felnőttek legyenek. A kampány igyekszik felhívni a szülők figyelmét arra, milyen fontos a gyerekek számára a rajzolás, és az alkotásaik mennyi mindent elárulnak a lelkivilágukról, énképükről, másokhoz és a világhoz való viszonyukról.

A kampány első programjaként a Református Általános Iskola másodikos diákjai vettek részt egy rendhagyó rajzórán, amelyen *Víg Attila*, Erzsébet-díjas festőművész, aki korábban már megfestette a finn Mikulást,

zolt Mikulást Picasso jegyében. *Nyitrai Orsolya* képzőművész néhány képen keresztül mutatta be a gyerekeknek Picasso stílusát és lendületes vonalvezetését, akik aztán nagy kedvvel álltak neki saját rajzaik elkészítéséhez.

A Vaszary Villába egyébként bárki, aki kedvet érez a rajzhoz, elmehet, és elkészítheti saját alkotását. Az elkészült rajzokat kiállítják a galériában, majd a fővárosban lévő Mikulás-gyárba kerülnek.

Pablo Picasso rajzaiból és Jean Cocteau költő, filmrendező fotóiból márciusban nyílik majd kiállítás a Vaszary Galériában. A tárla-



A rajz sokat elárul a gyermekek lelkivilágáról, a világhoz való viszonyukról

keretén belül minden füredi kisiskolást és óvodást arra kérnek, jöjjen el szüleivel a Vaszary Villába, és rajzolja le a saját, elképzelt Mikulását.

Az akció nem titkolt célja, hogy a gyerekek közelebb kerül-

sőt együtt is rajzolt vele, segített a gyerekeknek a rajzok elkészítésében.

A rendezvénysorozat a Vaszary Villában folytatódott, ahol több mint száz füredi alsó tagozatos diák, illetve óvodás raj-

ton Jean Cocteau francia költő, filmrendező mintegy harminc, az első világháború idején készített fényképe idézi meg a klasszikus avantgárd néhány legendás alakjának együtt töltött pillanatait.

Martinovics



A tihanyi perjel fotói 2015. január 4-ig láthatók a Vaszary Villában

Születésnap tárlat tihanyi fotókból

Korzenszky Richárd hatvan éve kapta első fényképezőgépét

Fény és víz. Szakrális és mindennapi. Az állandóság és a folytonos változás képei. Rácsodálkozás a környezetre. Korzenszky Richárd bencés szerzetes tárlata a Vaszary Galériában.

Az elmúlt évtizedben készült, a fény árnyalataival játszó felvételek, illetve a hetvenes-nyolcvanas években rögzített életképek. Mintegy harmincezer fotóból válogatták ki azt a pár tucat képet, amelyek *Korzenszky Richárd* fotókiállításán láthatók.

– Állandóság és változás. Úgy tűnik, hogy mindig ugyanazt fotózom, aztán újra és újra rácsodálkozom, hogy mégis minden más. Mindannyiunk számára adott a lehetőség, hogy megnyíljon ne-

künk ez a csodálatos világ, amely körülvesz minket. Számomra életforma a fotózás – így vallott a megnyitón maga a szerző, Korzenszky Richárd, aki hozzátette: bár húsz éve él Tihanyban, nem tartja magát balatoni embernek, de abban biztos, hogy itt van otthon.

A tihanyi apátság perjeléről kiderült, még gyerekkorában, 1955-ben kapta ajándékba az első fényképezőgépét, azóta viszont töretlen lelkesedéssel fotózik. Rengeteg felvételt készít, aztán a több ezer kocka közül választja ki azt a párat, amelyek túlmutatnak az általuk ábrázolt világon.

A megnyitón *Bóka István* polgármester 73. születésnapja alkalmából köszöntötte az alkotót, akit a térség meghatározó szellemi erejének nevezett.

– Két évtizede él Tihanyban Richárd atya, mindannyiunknak mintául szolgál az, ahogy megújította az apátságot, illetve környezetét, és szellemi, kulturális központtá tette a települést – mondta Bóka István.

A kiállítás-megnyitó után bemutatatták a szerző Amikor felkel a Nap – Így látom Tihant című fotóalbumát is.

Kratochwill Mimi művésztörténész, a kötet szerkesztője úgy fogalmazott, hogy boldogságot sugároznak a könyvben látható felvételek, amelyek mindegyike olyan, mint egy imádság.

A tárlat január 4-ig látogatható a galériában, Korzenszky Richárd kötete pedig megvásárolható a Vaszary Könyvesboltban.

M. T.



A sablontól a tükrös szívig

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Csak a fantázia szab határt annak, mit formázok meg. Ha látok valahol egy jó motívumot, azonnal lerajzolom, feljegyzem, ki tudja, lehet, hogy egyszer egy mézeskalácson köt ki. Ami méretben belefér a sütőbe, abból lehet mézeskalács, persze vannak formák, amelyek annyira idegenek ettől, hogy nem készítjük el. Például volt, hogy egy cég mobiltelefonokat akart készíttetni velünk mézeskalácsból, ezt nem vállaltuk – tette hozzá *Farkas Katalin*.

Mézeskalácsból szinte mindent el lehet készíteni, de a hagyományos a legszebb – mondják a kézművesek

A mézeskalács készítése komoly hagyományokkal rendelkezik, több ezer év óta ismert eledelel, mivel a méz hosszú időn át pótolhatatlan édesítőszer volt. Eredetileg az isteneknek felajánlott ajándék volt, az ókori görögök misztikus erőt tulajdonítottak neki, a halottak szájába mézeskalácsot helyeztek, hogy ezzel engeszteljék ki az alvilág lakóit. Később az emberek, főként a szerelmesek egymás közötti ajándéka lett.

A századok alatt a díszítésnek jelképi rendszere alakult ki, vagyis formájában és díszítésében meghatározott eseményekhez voltak köthetők a mézeskalácsok, de idővel, tartalmi jelentését elveszítve a szív, a huszár, a kard, a baba, a házikó minden vásár kedvelt tartozékává vált.

Martinovics Tibor



BALATONFÜRED VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 23/2014. (XI. 18.) önkormányzati rendelete

*a településképi véleményezési, bejelentési és kötelezési eljárásról,
valamint az ezekből fakadó kötelezettség megszegése esetén alkalmazható bírságról*

Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alap-törvény 32. cikk (1) és (2) bekezdés pontjában, valamint az épített kör-nyezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62.§ (6) bekezdés 3. és 7. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar-ország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§(1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a követke-zőket rendeli el:

1. A rendelet célja

1.§ A rendelet célja Balatonfüred város településképi védelme, ennek érdekében a településkép megőrzésére és alakítására vonatkozó szem-pontok meghatározása, az építési tevékenységgel összefüggő, de más jog-szabályokban nem szabályozott szakmai szempontok meghatározása és érvényre juttatása, valamint az ezekkel összefüggő helyi eljárási szabá-lyok rögzítése.

2. Településképi véleményezési eljárás

2.§ (1) A polgármester településképi véleményezési eljárást folytat le minden építési, összevont és fennmaradási építhetősági engedélyezési eljárást megelőzően, amelyekhez számára a vonatkozó jogszabály hatás-kört biztosít. A településképi vélemény a városi főépítész álláspontján alapul.

(2) A településképi véleményezés során a település és a helyszín épít-tett és természeti környezetének adottságaihoz, jellegzetességeihez és értékeihez való harmonikus illeszkedést kell megvizsgálni a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak mellett – az alábbi szempontokat is figyelembe véve:

- a kialakult település-, telekszerkezethez való illeszkedés,
- a tervezett, távlati városfejlesztési elképzeléseknek való megfele-lés,
- a védett és védendő örökségre gyakorolt hatás,
- a tervezett rendeltetés, használat illeszkedése a környezetbe,
- a magassági illeszkedés megfelelése,
- a tervezett épület- és tetőtömegek alakítása, a homlokzatok tago-lódása, a nyílászárók kiosztása, arányainak illeszkedése a környezetbe és az épület rendeltetéséhez
- a homlokzati anyaghasználat és színezés illeszkedése a környezet-be,
- a reklám- és tájékoztató eszközök megfelelése az utcaképpel és a helyi rendelkezésekkel,
- a gépészeti és egyéb berendezések, tartozékok elhelyezésének, takar-ásának városképi megfelelése,
- a gépkocsibehajtók és garázsbejáratok kialakítási módjának, a tel-ken belüli parkolók elhelyezésének város-, utcaképi megfelelése,
- telken belüli zöldfelületek város-, utcaképi megfelelése,
- a kerítések kialakítási módjának (magasság, átláthatóság, anyag-használat, színezés) utcaképi illeszkedése,
- a közhasználatra átadott és közterületről látható telekrészeken a burkolatok, műtárgyak, köztárgyak, növényzet, díszkivilágítás és hirdetőberendezések kialakításának városképi megfelelése.
- A városi főépítész a településképi véleményezési eljárás megindí-tása előtt előzetes egyeztetési, konzultációs lehetőséget biztosít a terve-zőnek és a megbízónak.
- A kérelem benyújtásának módját, a dokumentáció tartalmát, a polgármester véleményezésének a módját és a vélemény szükséges tartal-mát, valamint a jogorvoslati lehetőséget külön jogszabály szabályozza.
- A kiadott véleményekről és dokumentumokról a polgármester nyilvántartást vezet és azokat öt évig megőrzi.

3. Településképi bejelentési eljárás

3.§ (1) Az alábbiakban felsorolt, egyébként építésügyi hatósági vagy örökségvédelmi engedély nélkül végezhető, a településképet befolyásoló építési munkák és tevékenységek csak a polgármester településképi beje-lentési eljárása alapján végezhetőek az eljárásban kiadott igazolás alapján a (8) bekezdésben foglalt eset kivételével:

- Elő- és oldalkertben új vagy meglévő építmény létesítése, átalakítá-sa, újjáépítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, elbontása, továb-bá épület homlokzatához illesztett, vagy szabadon álló előtető, védőtető, ernyőszerkezet építése, felszerelése, meglévő felújítása, átalakítása, bő-vítése, homlokzatszínezés, homlokzatburkolás, utólagos hőszigetelés, nyílászáró formáját, anyagát, vagy színét megváltoztató cseréje, tetőhéjazat anyagának és színének megváltoztatása, kémény építése, mellvédek, korlátok megváltoztatása, ezekre és kerítésekre takaró felü-letek utólagos kihelyezése.
- Az épületben meglévő önálló rendeltetési egységek számának vagy rendeltetésének megváltoztatása, amelynél az új vagy megváltozott szá-mú rendeltetés jellege, várható forgalma, parkolóhelyvonzata befolyá-solhatja a városképet.
- Kereskedelmi, vendéglátó rendeltetésű épülethez, építményhez ár-nyékoló építése, bővítése mérettől, anyaghasználattól függetlenül, to-vábbá fogyasztóteraszok burkolása és fedése is.
- Reklámtartó építmény építése, reklámberendezések, reklámhordo-zók, cégeknek elhelyezése, meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, bővítése, megváltoztatása mérettől függetlenül, közterületen és magán-területen, épületre, építményre szerelve, vagy attól függetlenül, beleértve továbbá az építményre, vagy attól különállóan telepített értékesítési célú, illetve reklámozó árubemutatókat, továbbá árusító- és pénzkiaadó auto-matákat is.
- Megfelelőség igazolással, jóváhagyott műszaki specifikációval ren-delkező építményszerkezetű, tömegtartózkodás céljára nem szolgáló, vagy 180 napig fennálló
 - rendezvényeket kiszolgáló színpad, színpadi tető, lelátó, mutatóvá-nyos, szórakoztató, vendéglátó, kereskedelmi, valamint előadás tartására szolgáló építmény,
 - kiállítási építmény,
 - levegővel felfújt vagy feszített fedések, sátorszerkezetek,
 - ideiglenes fedett lovarda építése.
- Növénytermesztésre szolgáló üvegház, fóliasátor építése, bővítése,

meglévő felújítása, helyreállítása, átalakítása, korszerűsítése, megválto-ztatása, melynek alapterülete meghaladja

- beépítésre nem szánt területen a 100 négyzetmétert
- beépítésre szánt területen a 20 négyzetmétert
- A bruttó 50 négyzetméternél nem nagyobb térfogatú vagy a 1,5 m-nél nem mélyebb magánhasználatú kerti víz-, fürdőmedence, kerti tó építése elő- és oldalkertben.
- Előkertben telek határa mentén és attól 1 m széles sávbon belül a természetes terepszint 0,6 m vagy annál nagyobb mértékű végleges jelle-gű megváltoztatása.
- Utcai kerítés és támfal építése, az elő- és oldalkertben kerti épít-mény, háztartási célú kemence, hűsfüstölő létesítése.
- Elő- és oldalkertben mobil illemhely, mobil mosdó, mobil zuhanyo-zó elhelyezése, árnyékszék építése, meglévő felújítása, helyreállítása, át-alakítása, korszerűsítése, bővítése.
- Elő- és oldalkertben közterületről látható módon elhelyezett nap-energia-kollektor, szellőző-, klíma-, riasztóberendezés, villámhárító be-rendezés, elektronikus hírközlési építmény, áru- és pénzautomata, kerék-pártartó elhelyezése, építményen vagy attól független megoldással.
- Előkertben építménynek minősülő háztartási célú hulladékgyűjtő és tároló, sorompó, árnyékoló elhelyezése.
- Közterületre elhelyezendő emléktáblák.
- Településképi bejelentési eljárás lefolytatása alapján végezhetőek a jogerős építési engedélytől eltérően megvalósuló – az eltérést illetően egyébként építési hatósági engedélyhez nem kötött, a közterületről lát-ható, az utcaképet befolyásoló építési munkák is.
- A településképi bejelentési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképben harmonikusan megjelenő, városképet nem zavaró, az épített és természeti környezet-hez illeszkedő, és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szem-pontokat kell érvényesíteni az alábbiak szerint:
 - megfelelően illeszkedik-e a tervezett megoldás léptékében, arányai-ban a kialakult településszerkezetbe és utcaképbe,
 - nem zavarja-e a környezetében levő utcák, terek, épületek, építmé-nyek használhatóságát,
 - a tervezett megoldás megfelel-e a város szabályozási tervének és helyi építési szabályzata előírásainak,
 - a reklám- vagy hirdetőberendezés mérete, nagysága, anyaga, kiala-kítása megfelel-e a reklámok, reklámberendezések, hirdetmények és hirdetőberendezések elhelyezéséről szóló önkormányzati rendelet szabá-lyainak és a városképi illeszkedés igényeinek,
 - kielégíti-e a helyi építészeti értékek védelmével kapcsolatos építé-szeti esztétikai elvárásokat.
- A településképi bejelentési eljárás lefolytatása alapján a kiadott igazolás érvényessége az igazolás kiállításának dátumától számítva:
 - állandó építmény esetén végleges,
 - legfeljebb 180 napig fennálló építmény esetén 180 nap,
 - reklámcélú hirdetmény és hirdetőberendezése – kivéve cégér – ese-tén visszavonásig
 - cégér, valamint cégjelző és címjelző hirdetmények és hirdetőbe-rendezések esetén 3 év, de legfeljebb a működés befejezésének időpont-jáig,
 - útbaigazító hirdetmény esetén 2 év, de legfeljebb a működés befeje-zésének időpontjáig.
- A (4) bekezdésben rögzített idő letelte után az építményt, berende-zést külön felszólítás nélkül el kell bontani, az építőanyagot el kell szállí-tani, az ingatlan eredeti állapotát helyre kell állítani, vagy a határidő eltelte előtt újabb bejelentési eljárást kell kezdeményezni. Ezek elmulasz-tása a 4. § szerinti kötelezési eljárást vonhat maga után.
- A bejelentés elmulasztása esetén, ha az építmény, berendezés, ren-deltetés – a kész építmény, vagy utólag pótoltt bejelentési dokumentáció tartalma alapján megállapítható módon – a (3) bekezdésben foglalt köve-telményeknek megfelelő, azt a polgármester utólagos igazolással veszi tudomásul, és egyúttal az e rendeletben szabályozott módon bírság kisza-básáról is intézkedik.
- A településképi bejelentés igazolása az önkormányzati főépítész szakmai álláspontján alapul.
- A bejelentés alapján a kivitelezési munka, avagy tevékenység meg-kezdhető, a berendezés felszerelhető a bejelentésben foglaltak szerint, ha a bejelentésnek az önkormányzati hivatalba történő megérkezésétől szá-mított 8 napon belül azt a polgármester nem tiltja meg. Egyéb esetben a polgármester igazolásában foglaltak szerint (kikötésekkel vagy anélkül) kezdhető és építhető meg az építmény, folytatható a tevékenység. A bejelentést csak személyesen vagy postai úton, papír alapon lehet meg-tenni, elektronikus úton nem.
- A bejelentés adattartalmának a vonatkozó jogszabály szerintinek kell lennie, és hozzá a kérelem tárgyának megfelelő, a megértéshez szük-séges tartalmú dokumentációt kell csatolni.
- A hiányos vagy elbírálásra alkalmatlan bejelentés esetén a polgár-mester hiánypótlási felhívást nem bocsát ki, a hiányos bejelentés alap-ján az igazolás kiadását megtagadja és a tevékenység megkezdését meg-tiltja.
- A városi főépítész a településképi bejelentési eljárás megindítása előtt előzetes egyeztetési, konzultációs lehetőséget biztosít a tervezőnek és a megbízónak.
- A polgármester (1) bekezdés szerinti döntésével szemben a tele-pülési önkormányzat képviselő-testületéhez lehet fellebbezni.
- A településképi bejelentési eljárás során meghozott döntésben foglaltak megszegése, a bejelentés elmulasztása esetén a polgármester bírság kiszabását rendeli el.
- A kiadott igazolásokról és az azokat megalapozó dokumentu-mokról a polgármester nyilvántartást vezet, azokat 5 évig megőrzi.

4. Településképi kötelezés

4.§ (1) Településképi kötelezési eljárást kell lefolytatni a épített környezet és városkép védelme érdekében az alábbi esetekben:

- ha az építmény, műtárgy, településképi elem, valamint a telek sza-bad területének használati módja nem felel meg a helyi építési szabályzat és értékvédelmi rendelet előírásainak, műszaki állapota és kinézete nem megfelelő, különösen, ha:

A városkép védelmében

Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a városkép védelme érdekében helyi rendeletet alkotott a telepü-lésképi véleményezési, bejelentési és kötelezési eljárásról, vala-mint az ezekből fakadó kötelezettség megszegése esetén alkal-mazandó bírságról.

A rendelet szabályozza az építési hatósági engedélyköteles munkáknak az önkormányzat által történő véleményezését vá-rosképbe, városszerkezetbe történő illeszkedés szempontjából, felsorolja azokat az egyébként építésügyi hatósági vagy örök-ségvédelmi engedély nélkül végezhető, településképet befolyá-soló munkákat és tevékenységeket, amelyek csak településképi bejelentés alapján végezhetőek. Meghatározza továbbá azokat az eseteket, amelyeknél a városkép védelme érdekében önkor-mányzati hatósági döntésben felújításra, átalakításra vagy bon-tásra kötelezhetőek az ingatlan tulajdonosai, valamint szabá-lyozza a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetére és a tele-pülésképi kötelezési ügyben hozott döntésben foglaltak végre-hajtásának elmulasztása esetére vonatkozó bírságolásokat.

A 2015. február elsején hatályba lépő rendelet teljes anyaga az alábbiakban olvasható.

Dr. Bóka István,
*Balatonfüred város
polgármestere*

- nem a területfelhasználási előírásoknak és rendeltetésének megfe-lelően használják,
- műszaki állapota nem megfelelő, balesetveszélyes,
- formája, anyaghasználat, megjelenése, színezése zavarja az egy-séges és harmonikus város- és utcaképet,
- az építési övezetre előírt zöldfelületi kialakítás, parkolófásítás, növényzettelépítés nem valósult meg, hiányos, vagy az elpusztult nö-vényzet pótlása nem történt meg,
- az építkezéssel érintett telek és környezete – az átmeneti állapot ideje alatt – nincs a vonatkozó előírásoknak megfelelően rendben tartva, bekerítve.
- a településképet rontó reklám, cégér, hirdetőberendezés megszünt-etése és eltávolítása érdekében, ha azok a városi reklámrendeletben meg-határozottaknak nem felelnek meg, ha:
 - szabályellenesen helyezték el,
 - anyaga, mérete, színe révén nem illeszkedik a településképbe, előnytelenül változtatja meg az épület homlokzatának, tetőzetének meg-jelenését,
 - műszaki állapota nem megfelelő,
 - tartalma idejétmúlt vagy félrevezető,
 - a bejelentési eljárás hatálya alá tartozó épület, településképi elem esetében:
- ha azt bejelentési kötelezettség elmulasztása mellett valósították meg,
- ha a polgármester bejelentési eljárás során adott tiltó döntése ellenére megvalósították, vagy az igazolásban tett kikötéseinek figyel-men kívül hagyásával valósították meg.
- A polgármester a kötelezési eljárás lefolytatása előtt tájékoztatást és felhívást küld az érintettnek.
- Az eljárás eredményeképpen az (1) bekezdés szerinti eljárásban a polgármester az ingatlan tulajdonosát az építmény, építményrész, rek-lámberendezés felújítására, átalakítására vagy elbontására kötelezheti.
- Az eljárást minden esetben az ingatlan tulajdonosával, közös tulaj-don esetében a tulajdonosok összességével szemben egyetemlegesen kell lefolytatni.
- A (3) bekezdésben meghatározott településképi kötelezésben fog-laltak végre nem hajtása esetén kötelezett az e rendeletben szabályozott módon ismételten is kiszabható bírsággal sújtható.
- A kötelezési eljárásban hozott döntés ellen az önkormányzati kép-viselő-testületnél lehet fellebbezni.

5. Településképi kötelezettség megszegése és végrehajtása, továbbá a településképi bejelentés elmulasztása esetén alkalmazható bírság

5.§ (1) E rendeletben szabályozott bejelentési köztelezettség elmu-lasztása esetén magánszemély 5000–50 000 Ft-ig terjedhető, jogi sze-mély 10 000–50 000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtandó, ha az elmu-lasztott bejelentés tárgyában a polgármester utólagos igazolással tudomá-sul veszi az elmulasztott bejelentést. A bírságot az utólagos igazolás kiadá-sával egyidejűleg kell kiszabni. A bírságot a bírságolt jövedelmi és vagyoni viszonyainak mérlegelése nélkül, az elmulasztott bejelentéssel megvaló-sult tevékenység méreteinek, értékének figyelembevételével kell megha-tározni.

(2) E rendelet alapján megállapított településképi kötelezési ügyben hozott jogerős döntésben foglaltak végrehajtásának elmulasztása ese-tén magánszemély 5000–50 000 Ft-ig terjedhető, jogi személy 10 000–50 000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtandó. Az első alkalommal kisza-bára kerülő bírság mértékét ezen határok között a bírságolt jövedelmi és vagyoni viszonyainak mérlegelése nélkül, a kötelezettséggel érintett te-vékenység méreteinek, értékének figyelembevételével kell meghatároz-ni. A bírságról szóló döntésben a bírság megfizetésére is és az előírt köte-lezettség teljesítésére is határidőt kell megállapítani.

(3) A (2) bekezdés szerinti bírságról szóló döntésben megállapított újabb határidő eltelte után, ha a kötelezettségének kötelezett továbbra sem tett eleget, az újabb bírság mértéke 50 000 Ft, mely addig ismételho-tó, míg a kötelezettség teljesítésére nem kerül.

6. Zárórendelkezés

6.§ Ez a rendelet 2015. február 1-jén lép hatályba.

Dr. Bóka István
polgármester

Dr. Tárnoki Richárd
jegyző

A rendelet kihirdetve:

Balatonfüred, 2014. november 18.

Dr. Tárnoki Richárd
jegyző

Füredi gavallérok között – Katona Csaba új kötete

„Mert nem elégedhetünk meg azzal, ha valóban tiszteljük őseinket és érdekel, miként, hogyan éltek, gondolkodtak, látták a világot, hogy néhány jól hangzó megállapítás, elcsépelte közhely mögé bújva vágyakozzunk egy olyan világ után, amilyen nem is létezett, megelégedve a felszínes tudás hamisan csillogó illúziójával.”

Ezzel a mondattal nyitja előszavában *Katona Csaba* Professionatus spielerek című új kötetét, amely a reformkori Balatonfüred hétköznapi hőseinek társadalomrajzát ismerteti. Ezt a könyvet a könyvespolcunkon nem a lexikonok és történelemkönyvek közé érdemes beraknunk, mert ez a könyv Krúdy Gyula novellái és a 19. századi bulvárcikkek között érezni igazán jól magát. A történelem névtelen, de egyáltalán nem tétlen szereplőiről olvashatunk. Hamiskártyások, hazudozók, házasságszedelgők, csalfa lányok fordultak meg Füreden, akiknél a legális és az illegális szórakozási



Jelenet Balaton Füreden.
Scene in Füred am Plattensee.



A könyvbemutatón dr. Bóka István, Molnár Judit, Tóbiás Krisztián és Katona Csaba, a kötet szerzője

lehetőségek gyakran egybemosódtak.

Katona Csaba közel tizenöt év munkáját válogatta össze ebben a tanulmánykötetben. A szerző számos levéltári irat, magánhagyaték, naplók és a fürdőlisták vizsgálásával igyekszik rekonstruálni a helyi mikrotörténelmet. A könyv bemutatóján már leszögezte, hogy ő nem mesemondó, és sajnos az ilyen jellegű kutatások során előfordul, hogy kiderül a helyi legendákról, történetekről, hogy nem

egészen hűek a valósághoz. A történelem nem kitalálásokon alapszik, konkrét tényekre van szükség.

Ennyi idő távlatában nem lehet teljességében prezentálni az eseményeket, ugyanis a fennmaradt források alapján leggyakrabban csak következtetni lehet, logikázni, de maradhatnak fehér foltok a történetekben. Szem előtt kell tartanunk azt is, hogy a történelem nem kitalálásokon alapszik, illetve a történeteket nem befolyásolhatják a személyes érzelmek, hiszen így kialakulhat egy szubjektív szelektálás az eseményekből, amely csonka történelemképet eredményez. Katona Csaba ezért is fektet nagy hangsúlyt a

Professionatus spielerekben közelebbi feltárássra és az olvasmányosságra. A történetekben felbukkannak a középiskolai tanulmányainkból ismert neves alakok is, bár közel sem abban a titulusban, mint tankönyveinkben. A fényes pátosz diszkrét bája nélkül kapcsolódhatott ki egymás mellett Deák Ferenc, Jókai Mór és a könyvből megismerhető eddig névtelen alakok. Érdemes figyelni a történetekben szereplő helyszínekre is, hiszen nem szabad elfelejteni, hogy azok az utcák és épületek, amelyek mellett nap mint nap némán elmegyünk, a múlt egy izgalmas kis szeletét suttoghatják nekünk, ha figyelünk.

Deli Kitti

Bizay báró Füreden mulat

Jubileumi kiállítás a 25 éves Óvárosi Művész-kávéházban

Évről évre december elején, Miklós napján a balatonfüredi Óvárosi Művész-kávéházban kettős ünnep van. Részen ünnepeljük és köszöntjük a „jövő szent” után Miklós névre keresztelteteket, és jelesül e kávéház tulajdonosát, Nagy Miklóst, ugyanakkor ezen ünnepelés kiemelkedő része Kozma Imre tárlatának megnyitása.

A 2014-es év mindezek mellett is tartogatott és rejt magában még ünnepelésre okokat. Elsőként

vent sorában átnyújtott ünnepi ajándékkal e tárlata gazdagít.

Alig két hónapja, az Arácsi Népházban mutatta be 24 munkáját, melyeket válogatásuk során szemlélve fogalmazódtak meg bennünk, a tárlatot nyitó *Sárovisi Hajnalkában* is az alábbi kérdések: „Hányszor képes egy művész újjászülni, mindig újabb és újabb alkotásokat világra hozni? Miféle érzések-gondolatok támadnak fel benne, amikor kezébe veszi az ecsetet, s milyen mélységekben támadnak ezek a gondolatok, amelyeket képes is megfogalmazni, képpé alkotni és a világ elé tární?

ni élénk. Jól ismert terepén mozgunk műveinek szemléltése során, legyen balatoni vagy erdélyi életmennyvilágból felvetített, vagy belső vízióinak megjelenítése is a mű. A fénytel teli képek, a fény egyetemes kiadásának örök, sohasem apadó lényegét sejtetik meg a szemlélővel.

Munkáiban teljességre jut az az egység, amely a művész jellemzője: a szakmailag megalapozott tudás, a gondolati és érzelmi mélység és mindezeket egybetartó közvetítő. Imre szeretetből alkot, szeretetből ad szeretetet, a szellemiekből érintve meg szellemünket, a kézzelfogható, festmények-ké tárgyasult, énjén átszűrte világot, hogy megérintsen minket.

Fogadjuk tiszta szívvel itt, az Óvárosi Művész-kávéházban, ahol immár 25. éve működik Balatonfüred óvárosi részében ez a kicsi, de sokunk számára kedves, barátságos és egyben több okból is kívánatos hely.

Az első európai kávéház 1624-ben, Velencében nyílt meg, majd Londonban, és 1672-ben már Párizsban is megnyitotta kapuit az első kávéház. Hamarosan elterjedt Hollandiában, Németországban, és megjelentek Magyarországon is (1714) az első „kávés helyek”. A kávéházak virágkora a kiegyezés és az első világháború közötti időszak. Az irodalmi és művészeti kávéházak is ebben az időben magasztosultak legendás helyekké.

Ezek voltak a Korona, a Centrál, a Japán, az Országház és természetesen a New York.

Az itt megalakult irodalmi és művészi asztaltársaságok, kávéházi szerkesztőségek révén ez is bevonult a magyar kultúrtörténetbe. Ma újraértékelődnek a kávéházak

szerepük miatt. Ismét fontosá válnak az elszigetelődés ellen, a közösségi élet tereként. A balatonfüredi Óvárosi Művész-kávéház egy ilyen „menedékhely”, ahol kulturált körülmények között, kedves, emberközeli kiszolgálás mellett fogyasztható a kávé. Van itt valami plusz, ami a régi kávé-

házi életnek is része volt. Mindenkori jelen van a művészet, annak sokszínű, változatos, érdekes látványa, élménye.

Ma is születnek itt (az Óvárosiban) kis papírdarabokra változtatott skiccek, kis rímek és később kötetekbe kerülő mély gondolatok. Előadói estek, zenés műso-

rok, könyvbemutatók. Találkozni alkotók és műpártolók, eladók és vevők, barátok és békülésre kész ellenfelek. Nyerők és vesztesek, emberek, akik itt élnek az Óvárosban, akik kíváncsiak, akik maguk is készek tenni önmagukért, városukért.

Soltész Mária



Kozma Imre festményt ajándékozott Nagy Miklósnak

említhetjük, hogy a városunk festődoajenje, Imre ebben az évben augusztus 20-án végre méltó elismerést kapott a szülővárosától. Megkapta a várostól a már rég kiérdemelt Balatonfüred Városért kitüntetést. Minket, művészpártolókat és barátait, az ad-

Irigylésre méltó, hogy ennyi idősen is – bár Imre örökifjú! – milyen munkabírással, kitartással, küzdéssel foglalja képekbe a lelkében érlelődő érzéseket.”

Jogosak e felvetések, hiszen Kozma Imre máris, e rövid idő elteltével képes új alkotásokat tár-

2014 | 12 | 11.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

BALATONFÜRED VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL MEGVALÓSULÓ SZERVEZETFEJLESZTÉS

Az Államreform Operatív Program lényeges törekvése – többek között – a közigazgatási ügyintézés minőségének javítása és az önkormányzatok működésének hatékonyabbá tétele. A most megvalósult projekt célja a költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati működés, az önkormányzat által nyújtott közszolgáltatások szolgáltatási színvonalának növelése volt, a helyi erőforrások feltárással.

A Balatonfüred Város Önkormányzatánál megvalósult, 21 999 213 forinttal támogatott ÁROP-1.A.5-2013-2013-0071 számú szervezetfejlesztés projekt keretein belül a fenti célok mellett megvalósult a településfejlesztési, településüzemeltetési, vállalkozásfejlesztési és közösségfejlesztési szerepkör erősítése, az önkormányzat és a tulajdonában álló gazdálkodószervezetek közötti kapcsolat felülvizsgálata, átvilágítása és a szükség szerinti javítása is. A szervezetfejlesztési program során a szakértők feltárták a balatonfüredi önkormányzati hivatal működésének folyamatát szakmai interjúkkal, dokumentumvizsgálattal, egyéb monitoring rendszerekkel. Erre alapítva vizsgálták, hogy indokolt-e módosítani a működés mechanizmusát, és ha igen, akkor mely folyamatokat és hogyan kellett újraszabályozni a meglévő rendszeren belül, annak jobb kihasználásával. A külső szakértők erről tanulmányokat, szakmai anyagokat készítettek, az átalakítás során ezeket felhasználva ma már egy jobb, átláthatóbb és hatékonyabb belső működés tapasztalható a helyi önkormányzatban, amely jelentős színvonalbeli emelkedést is magával hozott.



Húszéves a NABE

I. rész

Balatonfüred a Balaton-parti települések között közel két évszázada tölt be kiemelkedő szerepet. Számos olyan kezdeményezés született itt, aminek hatása túlmutatott a város határain, öregbítette Füred hírnevét, és alapjául szolgált annak a töretlen fejlődésnek, amelynek eredményeit napjainkban élvezhetjük.

Ezek a kezdeményezések az itt lakó vagy idelátogató, Füredet és a Balatont szerető polgárok fejében születtek meg, és szinte mindig lelkes támogatásra találtak. Az erős lokálpatrióta szellem, a tenni akarás eredménye a városban működő számtalan civil szervezet, amelynek tagjai és támogatói az élet minden területén megtalálhatók, legyen az kultúra, oktatás, művészet, sport vagy szabadidős tevékenység.

Ezen városi szervezetek közé tartozik a Balaton természeti, környezeti és kulturális értékeinek megvédésére és megőrzésére 1995. január 22-én megalakult Nők a Balatonért Egyesület (NABE) Balatonfüredi Csoportja, majd a 2004 októberében létrejött Balatonarácsi Csoport. Az egyesület országos viszonylatban is egyedülálló, hiszen az egyetlen olyan „zöld” szervezet, amelynek pártoló tagjai és segítői között ugyan megtalálhatjuk lelkes férfi társainkat is, de a szervezet alapszabálya szerint tisztséget csak hölgyek tölthetnek be, és a döntéshozatal is az ő kezükben van. Az egyesület egyedülálló abban a tekintetben is, hogy 19 csoportja



körbeleli a Balatont, egy csoport székhelye pedig Budapesten van.

Mi, fürediek különösen büszkék vagyunk arra, hogy az egyesület megalapításának gondolata egy füredi hölgy, Simonné Zákonyi Tünde fejében született meg pont húsz évvel ezelőtt, 1994 karácsonyán. Tiszteletünk jeléül álljon itt azoknak a füredi hölgyeknek a neve, akik az 1995. január 22-i alakuló ülésen megjelentek: Simonné Zákonyi Tünde, dr. Lázár Jánosné Gabi, Szekeresné Rózsa Etelka, Ghillányi Lászlóné Gabi, Horváth Sebestyenné Márta és Feketéné dr. Tóth Gabriella. Bár az alakuló ülésen nem volt jelen Pálfi Ferencné Marika, feltétlenül itt kell megemlítenünk a ne-

vét. Kezdetektől fogva ő végzi az egyesület és a füredi csoport könyvelésének nem könnyű munkáját. Szigorúságának köszönhető, hogy a forráshiányos években is sikerült biztosítani a szervezet működését. Zákonyi Tünde nemcsak egyetértett azzal a felismeréssel, hogy a Balatont és környékét egységes régióként célszerű kezelni, hanem áldozatos munkával létrehozott egy olyan szervezetet, amely az elképzelések megvalósításában regionális szinten képes együttműködni a kutatóintézetek tudósaiival, az állami és önkormányzati intézményekkel, a természet- és környezetvédelmi hatóságokkal és más civil szervezetekkel.

Az egyesület tagjai – lányok, asszonyok, feleségek, anyák, nagymamák – a társadalom szintje minden rétegét felölelve, képzettségük révén az élet csaknem minden területén rendelkeznek szakismeretekkel, többen tudományos fokozat birtokosai. Így egyfajta hídszerpet töltenek be a különböző intézmények és a lakosság között. A nehezen érthető, hivatalos nyelven megfogalmazott feladatok, információk az ő tolmácsolásukkal közérthető módon jutnak el a lakosokhoz. Az információk áramlása kétirányú – a NABE tagjai a lakosság részéről felmerülő panaszokat, kifogásokat, igényeket összegyűjtve a döntéshozók munkáját segítik.



Simonné Zákonyi Tünde 2005-ben leköszönt az elnökségről (fent). Szauer Rózsa, a NABE elnöke megköszöni Pálfiné Marikának a tizenöt év során végzett munkáját, háttérben a NABE kitüntetései (balra)

szobor Arácon a nagy földrajztudós, -Balaton kutató, Cholnoky Jenő tiszteletére, hogy csak a legfontosabb jeleket említsük.

Az egyesület egyik fő feladatának a közérthető, játékos formában történő ismeretterjesztést tekint. A célközönség az óvodás korú gyermekektől kezdve az iskolásokon keresztül a felnőttekig terjed. A Vigyázz rám!, a Balaton védett természeti kincseit, a környék nevezetességeit bemutató, nagy népszerűségnek örvendő környezetvédelmi társasjáték 1997-ben készült el három füredi óvodapedagógus, Fecser Istvánné Kati, Pungor Éva és Pungor Anita közreműködésével.

2001-ben jelent meg először az idén már harmadik, bővített kiadását megért A Balaton könyve című kiadványunk, amely minden korosztály számára tartogat érdekeségeket. Ez a könyv nemcsak Közép-Európa legnagyobb tavának vizéről, a természetről, az élővilág összefüggéseiről szól, hanem irodalomról, zenéről, festészetéről és történelemről – tehát a hely szelleméről is. Legnépszerűbb kiadványunk a Csígamesék című, a legkisebbeknek szóló ki-festőkönyv.

Az összes kiadványuk, rendezvényük, kampányuk felsorolására kevés itt a hely. Az egyesület megalakulásának 15. évfordulójára megjelent Nők a partról című könyvben csaknem minden fontos esemény szerepel a parlagnyírtástól kezdve a népdalversenyig, a hazai és külföldi konferenciákra való részvételtől a Balaton-ismereti vetélkedők szervezéséig. Honlapjukat felkeresve az érdeklődők részletesen tájékozódhatnak minden csoport tevékenységéről. Honlapjuk címe: www.nabe.hu, és jelen vannak a facebookon is.

Simonné Zákonyi Tünde 1995-től tíz évig volt a NABE elnöke. 2005-ben a tagság a csopaki csoport tagját, Szauer Rózst választotta elnöknek. Tünde tiszteletbeli elnök maradt. A 2014-ben Balatonfüred város mindkét NABE-csoportjában változások történtek. Először a füredi csoport választott új vezetőt dr. Lázár Jánosné Gabi kérésére, aki örömmel adta át ezt a feladatot Mikulka Katalinnak. Júliusban az arácsi csoport alakult újjá Perger Zoltánné Ildi vezetésével. A két csoport jelenéről és a jövőbeli terveiről a következő számban olvashatnak.

Mikulka Katalin



A NABE 15. évfordulóját ünnepelték Füreden a Borcsa étteremben (fent). Az arácsi csoport kórusa 2007-ben az Anna Grand Hotelben (balra). Az Aranyember útja tanösvény a Tamás-hegyen (jobbba)

Sokan még az öslakos fürediek közül sem tudják, mi minden viseli a városban a Nők a Balatonért Egyesület tagjainak keze nyomát. Az egyik nagyszabású vállalkozás a Balaton-felvidéki Nemzeti Park munkatársainak szakmai segítségével létrehozott tanösvény, Az Aranyember útja,



Tábla a Horváth-ház falán Szentgyörgyi Horváth „Anna” Krisztina, az Anna-bálok névadója emlékére, szobor a Tagore sétányon az 1954-ben a füredi kikötőben szerencsétlenül járt Pajtás hajó áldozatainak emlékére és a mentésben részt vevő vitorlázók és hajósok tiszteletére, emlékpark és

Német karácsony

Balatonfüred német testvérvárosa negyed százada Germering. A testvérvárosok közül az előző években összeállítást közöltünk a székely és a finn karácsonyról, most következzen a német karácsony.

Karácsony ünnepében

(részlet)

Nem ismeritek a karácsonyt, a szeretetet, az öröm ünnepét? Vagyis a szeretetet és örömet nem tartjátok fennkölt hatalmaknak, melyeknek különleges, az állam által biztosított ünnepnapokat szenteltek? De hogyan is áll a helyzet nálunk a szeretettel és az örömmel? Azért, hogy évente néhány napig vagy legfeljebb hétig örülhessetek, életetek háromnegyed részét az örmötlen munka porában töltitek verejtékezve, márpedig ez nemhogy felemel, de elnyom benneteket. És ha megfáradva fényre és örömmre szomjúhoztok, a legtöbben nem magatokban keresitek azt, hanem megvásároljátok – színházakban, ócska mulatókban, kocsmákban. Na, és hogy állunk a szeretettel? A férfi-

aknak, akik tíz-tizenkét órát ál-doznak pénzkeresésre, két-három órát kocsmára vagy egyéb szórakozásra, a feleségükre és gyerekeikre, fivéreikre és nővéreikre csak néhány pillanatnyi idejük marad.

Minden idők életbölcességének különös, ám egyszerű titka, hogy a legkisebb önzetlen odaadás, részvét, szeretet gazdagítja az embert, míg áradozásunk a birtoklásért és hatalomért megfoszt erőinktől, és elszegényíti. Tudták és tanították ezt az indiaiak, azután a bölcs görögök, majd Jézus, akinek születését épp most ünnepeljük, és azóta még ezer és ezer bölcs és költő, akiknek művei túléltek az idöket, míg koruk birodalmi és királyai eltűntek és feledésbe merültek. Tartsatok akár Jézussal vagy Platónnal, Schiller-

rel vagy Spinozával, a végső bölcsesség mindig az, hogy nem bol-dogít sem a hatalom, sem a tulajdon, sem a megismerés, hanem egyedül csak a szeretet. Az önzetlenség, a szeretet révén hozott áldozat, a tevékeny együttérzés, a lemondás mások javára veszteségnek, önmagunk kifosztásának tűnhet, holott ezáltal éppen hogy gazdagodunk és gyarapodunk, és ez az egyetlen út, amely előre és fölfelé visz. Régi dal ez, és én rossz dalnok és rossz hitszónok vagyok, az igazságok azonban nem vénülnek meg, és mindig és mindenütt igazak, akár a pusztában hirdetik, akár költeményben éneklilik meg, akár újságokban közlik őket. (1907)

Hermann Hesse
(Horváth Géza fordítása)



Polgári karácsony 1840-ben, külön a fiúk és külön a lányok fájával



Német hirdetés a múlt század végéről, amelyben játékokat, illetve ünnepi díszeket ajánlanak

Heinrich Heine

Háromkirályok

*Háromkirályok, napkeleten,
ahány városka, már bejárták.
Kérdehették, „talán Betlehem,
kedves fiúk, kedves leánykák?”
Ifjak, vénnek, mire megfelelik,
a királyok fényre értek.
Követtek ragyogó csillagot,
hittek útjának, derűjének.
A csillag áll József háza felett,
ők már bátran belépnek.
Ökröcske bög, gyermek sírdogál,
a királyok ajkán ének.*

(Kalász Márton fordítása)

(A Kossuth-díjas költő a Balatonfüredi Napló számára fordította Heine híres versét, és megajándékozott bennünket egy gyermekkori karácsonyt felidéző, Mese című versével is.)

Kalász Márton

Mese

*Mondhatnánk azért, hogy a tél
a kovácsnak már könnyebb volt? Hisz az izzó vasat
kihajította a műhely ablakán
a hóba. A kőd még reggel az ajtóig jött –
aki az utcán járt s látta a fényes
csóvát, mire gondolt? Jön a karácsony,
a sötét műhely sarkában a vizes
hűtőhordó üres volt szinte. Csak a hó
magasodott kint, épp csak megpörkölvé, már
a műhely küszöbe előtt –
ha ott kocogtatták a szomszéd faluból
érkező gyermekkirályok az ajtót,
bent a félreállított szerszámok mögül
majd a fereg fülelt. A kovács talán utazott
saját szánján, kölcsönként lóval napkeletre –
így mondtuk: De ott mit akar?
Hiszen persze fekete volt – csak az igazi
kormos király épp onnan jött, végül didergett,
s e másféle világ házaiba bekantált.
Kereszteték-e egymást a kováccsal
a sűrű havazásban, akartam tudni. S annyi útkeresztnél
át van írva: a bölcső merre van?*



A Polter kereskedőcsalád az első karácsonyfa alatt

A favágó kívánsága

(Német népmese)

Egy favágó télen át kinn dolgozott az erdőn. Egyszer, amikor már ugyancsak elfáradt a nehéz munkától, úgy beleszorult a fejszéje egy fatörzsbe, hogy meg sem bírta mozdítani. Húzta jobbra, vont balra, feszegette, de a fejsze csak nem mozdult. Megdühödött a favágó, s úgy ordított, hogy hangos lett tőle az erdő. Amint éppen így zúgolódott, egyszer csak előlépett egy vén fa mögül egy tőpörödött, ráncos képű anyóka, s így szólt:

– Miért szidod a fákat meg a fejszedet, amikor belőlük élsz? Talán bizony azt kívánád, hogy munka nélkül legyen meg a kenyered?

Rávágta erre a favágó:

– Igenis, hogy éppen azt kívánom magamnak! Azt, hogy ami fához csak hozzáérek, az tüstént darabokra essen szét!

Az anyóka megcsóválta a fejét, de aztán rábólintott:

– Jól van, legyen úgy, ahogy kívánod! Én a manók öreganyja vagyok, és teljesítem a kívánságodat. Hanem te lásd majd, hogy mennyi örömöd lesz benne!

Azzal visszalépett a vén fa mögé, s eltűnt. A favágó pedig odament ahhoz a fatörzshöz, amelyikbe a fejszéje szorult, s próbaképpen óvatosan megérintette a kergét. Hát, uramfia, abban a pillanatban négyfelé esett a vastag törzs, a fejsze is kifordult belőle! Nagyot kacagott a favágó, belerúgott a fejszébe, s vidáman indult hazafelé.

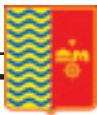
Útközben mindjárt el is tervezte, hogy vesz magának egy csilingelő szánt, egy pár jó

lovat, s ezután mindennap kiszánkázik az erdőbe, megérinti a fákat, s már rakja is a szánra, és viszi a városba eladni.

Hanem ahogy belépett a házába, s fáradtan lezötytyent egy székre, a szék reccsent egyet, s összecsukszott alatta. Amikor meg fel akarta húzni az otthoni ficipőjét, hát a cipő kettéhasadt a kezében. Amikor meg benyúlt a szekrénybe tiszta harisnyáért, recsegve-ropogva összedőlt a szekrény, csupa gyújtós lett belőle. Megszepent erre egy kicsit a favágó, no de se baj – gondolta, s kihúzta az asztalfiókot, hogy elővegye a kenyeret. Akkor meg az asztal esett le nyekkenve a négy lábáról. Ekkor már csak egy vágya volt: lefeküdni, kipihenni ezt a különös napot – de az ágy deszkái is szétestek alatta, ő meg nekigurult a gerendából meg deszkából ácsolt falnak, s úgy rádőlt az egész ház, hogy alig bírt alóla kikécmeregni. Ilyenformán háza se volt már. Kiment az erdőbe, hogy ott háljon, de al-mában nekidőlt egy hatalmas bükkfának, s az is olyan iszonyú ropogással zuhant a földre, hogy a favágó halálosan megrémülve ordított fel:

– De hiszen ne is tudjak én többé másképp fát vágni, mint a fényes fejszémmel meg a két karom erejével!

A tőpörödött, ráncos anyóka alighanem megszánhatta, mert az erdőkerülő másnap látta a favágót, amint kinn dolgozott az irtásban, döntötte a fákat, vidáman forgatta a fejszéjét, és füttyörészve rakta ölbe a széthasogatott tuskókat.



Németországi karácsonyi szokások

Kopácsolós éjszakák
Advent csütörtökei (nagyon veszélyes napok!) a gyerekek házról házra járnak, az ablakokon kopogtatnak, és babot, borsót, lencsét szórnak az ablakokra, a házakra. Ezek a a germán hit szerint a legfontosabb isteni étkek. Azoknál a házaknál viszont, akiket a gyerekek nem szeretnek, homokszemeket szórnak. A kopogtatáshoz egy kopogtatóbotot használnak.

Szálláskereső
Szűz Mária és Szent József szálláskeresőségének emlékét ápolja ez a szokás, melyet több helyen igen találóan „Frauentragen”-nek, azaz „asszonyhordás”-nak neveznek. Éneklés és ima kíséretében többnyire gyerekek vagy

fiatalok kihoznak a templomból egy Mária-szobrot, esetleg -képet, és egy családhoz viszik. Ott virágokkal, ágakkal és gyertyákkal díszített asztalra helyezik, majd egy éjszakán át ott őrzik, aztán másnap egy másik család fogadhatja be. Egészen december 23-ig mindig más helyen talál nyitott ajtókra a szűzanya, majd ismét visszakerül a templomban megszokott helyére.

Maszkos járások
Az időjárás viszontagságainak kiszolgáltatott gazdálkodók hosszú időn át féltek a természet istenétől, a sötétség gonosz szellemeitől. Úgy vélték, a démoni hatalmak ellen csak démoni maszkokba bújva tudnak fellépni. Ennek a rég feledésbe me-

rült természetvallásnak állít emléket e szokás, mely Ausztriában és a délnémet vidékeken igen népszerű.

A szörös ördögökre emlékeztető maszkokat december 5-én és a karácsonyt követő időszakban öltik magukra a férfiak és a nők. Csörgőkkel, láncos kereplőkkel nagy zajt keltve vonulnak végig az utcákon, és ijesztgetnek, lófarkakkal csapkodnak, hogy elűzzék a rosszat és egyben sok szerencsét és jó egészséget hozzanak arra, amerre járnak.

A maszkos alakok egyik fő figurája Perchta asszony, aki azonos a Grimm-meséből ismert Holle anyóval. Ő is bünteti a lustaságot, a túlzott kíváncsiságot és jutalmazza a szorgalmat, segítőkészséget.



A német népművészet egyik jellegzetes alkotása a karácsonyi forgó, ami a gyertyaláng melegétől mozog

Gustav Fröding

Téli éjszaka

Száll a szán az éjen és a fák fehéren meg-megrengenek. Márvány-bolt a friss táj és megannyi kristály benn a reneteg.

Ág, hógyöngy se moccan, csönd nyomasztja hosszan, még szellő se jár. Jégből ívelt halvány roppant ravatalján fesszik itt a Nyár.

És hol a halott van, őrt állnak nyugodtan a komoly fenyők. Hosszú gyalcs-lepelben a halott hever lenn s őrzik csöndben őt.

Hold érces sugara, álmos éji pára, a padlóra hull s tündököl a széthányt drága, téli gyémánt számlálatlanul.

A tetőn keresztül csillag fénye rezdül s gyászba öltözött ünnepélyes árnyak karddal föl-le járnak a törzsek között.

(Kosztolányi Dezső fordítása)

Karácsonyi kívánság

„Kicsit több békesség, jóság, szelidség, Kevesebb viszály, irigység, Kicsit több igazság úton-útfélen, Kicsit több segítség bajban-veszélyben, Kicsit több ‘mi’ és kevesebb ‘én’, Kicsit több erő, remény, És sokkal több virág az élet útjára – Mert a sírokon már hiába.”

(Goethe)

Hermann Hesse

Téli éj

Kandalló tüze vidáman pattog; Szürke homályban hópihéek szállnak, Búskomor estén sóhajt elagott Visszhanga rég elenyészett nyárnak.

Gyermekkoromra emlékezem: Rég feledésbe merült világ Éled, s a kisjézus fényesen Lépdel a hófödte éjen át.

(Horváth Géza fordítása)

Karácsonyi kislexikon
Bejgli – az elnevezés a német beugen (meghajlít) szóból ered, maga a sütemény pedig egy sziléziai, XVI. század óta ismert finom kalácsfajta
Christkind – Nürnbergben a Kisjézus vagy a karácsonyi angyal a karácsony jelképe, még egy szép leányt is megválasztanak, aki gyönyörű jelmezében mint egy igazi Jézuska, sorra látogatja a rászorulókat
Knecht Ruprecht – vagyis Nikolaus kísérője, aki a kezében virgáccsal bünteti meg a rossz gyermekeket még ma is
Stollen – nevezzük egyszerűen gyümölcskenyérnek ezt a német adventi finomságot
Saloncukor – azaz salonzuckerl. Régen a karácsonyfát általában a szalonban állították fel, és házilag főzött, papírba csomagolt puha cukorral díszítették.
Weihnachtsmann – vagyis Karácsonyapó. Nevezhetjük Mikulásnak is, ámbár egyes helyeken december 6-án a Nikolaus jár, a Karácsonyapó pedig értelemszerűen karácsonykor hozza az ajándékokat.
Wurst – a közhiedelemmel ellentétben nem osztrák énekes(nő), hanem finom kolbász, karácsonykor is szívesen fogyasztják



Ajándékosztás egy hamburgi gyermekkórházban 1892-ben

Vidám anekdoták a kandalló mellett

Jó régen, 1826-ban jelent meg Budán egy ilyen furcsa című könyv: Karaktert festő s elmés mulatságos anekdoták. A szerző a különböző népek anekdotáiból válogatott, így többek között a németektől is hozott néhány történetet. Ahogyan bölcsen megjegyezte: „Az efféléken való könnyű általutás néha talán mosolyogtatva töltheti el egy-két rájuk szánt fertályóránkat s társalkodásbeli nyájas időt rövidítő beszélgetésekre is tárgyat nyújthatnak.”
Egy német professzor katedrája olyan helyen állt az iskolában, ahonnan ráláthatott az utca túlsó végén lévő vendéglő udvarára is. Észreveszi, hogy a fogadós két nagy cseber vízzel megy le a pincébe. A professzor felkiált: tűz van, tűz van! A diákok megrettenve szólnak. hol van? Odaát a fogadó pincéjében! Otthagya a tanítást rohannak át maguk is le a pincébe, de füstöt nem látnak. Megszeppen a fogadós, aki a hordó tetején ül, és éppen vizet tölt a borba, s a fiúk körbeállják. A diákok rá is jöttek a fogadós bünére, s ettől kezdve úgy csúfolták, hogy ahhoz a fogadóshoz ne menjenek, annak ég a pincéje.
Bekéredzkedett egyszer egy ismeretlen ember III. Miksa választófejedelemez, s így szólt: azt álmodta az éjjel, hogy ma nagy ajándékot kap a hercegtől. Óh, válaszolta a herceg hirtelen, igazán nem illik keresztény emberhez, álomnak hinni.
A tudós Busch egyszer a mindennapi köntösében ment ki az utcára, de senki sem figyelt rá, nem is köszöntötték. Másnap felvette a gálaköntösét, s ekkor mindenfelől sok köszöntés érte. Megbosszankodik ezen Busch, s amint hazamegyen, földhöz vágta a köntösét s így szólt: Semmire való rongy, te! Hát te vagy Busch, vagy én?
Két sváb Frankfurtba szándékozott utazni. Darmstadtban túl egy parasztlányt találnak elé, s azt kérdi az egyik tőle: Lány te! Mennyire van még ide Frankfurt? Hat óra – mondja a lány. Úgy hát, mondja a másik sváb, még mindegyikünknek három órányit kell gyalogolni, osztán Frankfurtban leszünk.



Ünnepi ételek decemberben

Németország nagyon nagy ország! Ebből a közhelyből aztán rögtön következik a másik általánosság. Nincs két egyforma tartomány, amelyben a karácsonyi gasztronómia megfelelné egymásnak. Ahány ház, annyi karácsonyi étel. Reménytelen vállalkozás bármiféle összefoglalót készíteni arról, hogy általában mi kerül a német polgárok karácsonyi asztalára. Főleg úgy, ha tudjuk, ott is változtak az időkben a karácsonyi étkezési szokások.

Kezdetben ott is a ponty volt a fő fogás, sok-sok krumplisalátával. Mára ez már kiszorult az első helyről, s helyét átvette a libasült vagy a pulykasült. De vannak helyek, ahol a hagyományos bajor kolbászt sütik meg ilyenkor is, sok-sok káposztával és krumplisalátával.

Vannak helyek, ahol a karácsonyi menü kaviár-, rák- vagy kagylósalátával indul, majd ezt követi a húsleves, és jönnek a liba-, pulyka-, kacsasültök, amelyekhez zöltségeket, káposztát szolgálnak fel. Ezt követi a desszert, főleg csokitorta. De az édességek közül a stollen a legkedveltebb, úgy fogyasztják, mint mi a bejglit, azaz rengeteget esznek belőle.

Inni pedig mindent isznak, a lényeg, hogy sok legyen. A németországi italok sokfélesége és kiváló minősége nem hagy kétséget afelől, hogy ezt meg is teszik.

Karácsonyi libasült vörösboros káposztával

Hogy ez a recept mennyire németes, nem tudjuk megállapítani, de hogy finom lehet, az biztos. Meg kell próbálni nálunk is.

A libacombokat sóval-borssal bedörzsöljük, és kuktába tesszük. Mellédobjuk a megtisztított fokhagymát. Kevés vizet aláöntve 30 percig pároljuk. A húst áttesszük egy peremes tepsibe, aláöntjük a levét, és forró sütőben megpirítjuk.

A kisült zsiradékot közben leszedjük, és áttesszük egy nagy serpenyőbe.

Ezen üvegesre pároljuk a kockára vágott hagymát, majd hozzáadjuk a vékony csikokra metélt, besózott vörös káposztát is. Fedő alatt 10 percig pároljuk. Szegfűszeggel, borssal, vörösborecettel, száraz vörösborral ízesítjük, és további 10 percig pároljuk. Végül hozzáadjuk a meghámozott, lereszelt almát, a ribizlidzsemet és a cukrot. Nagy lángon megpirítjuk.

A megsült libacombokat apró szemű, főtt burgonyával és a párolt vörös káposztával tálaljuk.

A leghíresebb stollen

Azt mondják, hogy a legjobb a drezdai stollen, s talán csak ez viselhetné jogosan ezt a megnevezést. Bizonyára sokan vitatkoznak ezzel, hiszen több száz (!) féle stollen van, s a legtöbbször titkos a receptje, családi örökségként kezelik. Ám sokan a drezdaira esküsznek, aminek van is magyarázata.

Már a 14. század óta ismerik és kedvelik, de akkor meglehetősen ízszegény volt: vízből, zabból és répcelajból lehetett sütni. Pápai beavatkozás kellett hozzá, hogy az olajat felváltsa a vaj, és egy kreatív udvari pék, aki viszont gyümölcsökkel ízesítette az első kalácsokat.

Drezdában 1500 óta árulják ezt a kalácsot. Ők már ekkor benne voltak a rekordok könyvében, hiszen 1560 óta a helyi pékek afféle hűségajándékként minden évben vittek a földesuruknak két darab stollent, amely egyenként másfél méter hosszú és 18 kilogramm súlyú volt. De hol van ez Erős Ágost szász választófejedelem stollenétől, amely 1730-ban süttetett, és csaknem kétféle volt, s 24 ezer szeletre vágták! Ennek az emlékére máig őrzik Drezdában az ún. „Stollen Fest” alkalmával.

2013-ban például a 150 ezer néző előtt felvonultatott stollen már több mint 4000 kilogrammos volt.

Stollenrecept

Nemcsak a német szakácskönyvek, de az internet is tele van stollenreceptekkel. Beküldöik esküsznek rá, hogy az övéké a legjobb. Ha az ember elolvass tízet, már szédül belé. Íme, egy a sok közül:

„A mazsolát rumba áztatom, a kandírozott gyümölcsöket és a mandulát nagyon apróra darabolom. A tejet összekeverem a porcukorral, belemorzsolom az élesztőt, és félreteszem meleg helyre.

A vajat megolvasztom, majd hozzáadom a felfutott tejhez, azután hozzákeverem a tojást, a reszelt gyümölcshéjat és a fűszereket, sőt is. Alaposan összedolgozom, majd egy mély tálba öntöm a lisztet, és állandó keverés mellett hozzákavarom a masszát.

Alaposan átgúrom a tésztát, majd hozzászórom a felaprított magokat és gyümölcsöket, végül a lecsöpögtetett mazsolát is. Újra átgúrom, és meleg helyre teszem kelni, vagy másfél órára. Ha legalább kétszeresére dagadt, kicsit átmozgatom, közben begyújtom a sütőt, és előmelegítem 175 fokra.

A tésztát hosszabb cipőformára alakítom, majd egy sodrófával árkot gurigázok a közepébe, és az egyik oldalát a mélyedése hajtom, és a tetején gerincet alakítok ki a tésztából, majd egy sütőpapírral bélelt tepsin még negyed órát kelesztsem.

Azután mehet a sütőbe, egy óra alatt sül meg, amikor kész, még melegen megkenem a tetejét vajjal, és bőven meghintem porcukorral. Így hagyom kihűlni, majd alaposan bebugyolálom, becsomagolom, így hűvös helyen sokáig eláll.”



Ijesztő figura, a Kindlein, aki ajándékot hoz a gyerekeknek

Ragyogjanak a karácsonyfa gyertyái! Zengjenek a karácsonyi énekek! De ne áltassatok magatokat, ne elégedjétek meg újra és újra a szálamas, érzelgős, silány érzéssel, mellyel ünnepeiteket ünnepeletek! Többet követeljétek magatoktól! Mert a szeretet és az öröm, az a rejtélyes valami, melyet „boldogságnak” nevezünk, nem itt van, és nem amott van, hanem kizárólag „mibennünk” van.

(Hermann Hesse)

A leghíresebb német karácsonyi dal

Az Oh, Tannenbaum, amely kikerülhetetlen éneke a karácsonyi dalainknak, 1842-ben keletkezett.

Szövegét egy lipcsei orgonista, Ernst Anschütz szerezte. Teli torokból énekelték a szentestén, holott a szövegben egy szó sincs karácsonyról, feldíszített karácsonyfáról. Csak egy fenyőről. Amely fenyőfa a maga örökzöld létével olyan szimbólum, amely a

hűséget, az állandóságot, az egymáshoz tartozás erejét jelenti. Mindez úgy is igaz, ha tudjuk, hogy a szerző egy sokkal korábbi, 16. század sziléziai népdalt költött át, s amely így már az ekkor általánossá váló karácsonyi ünnepkörhöz jobban igazodott. Maga a dallam is nagyon régi, úgy mondják, már a 16 századtól ismerik, s csak alkalmazni kellett hozzá a szép verset.

Ó, szép fenyő, ó, szép fenyő,
De jó, hogy mindig zöldellsz!
Nem foghat rajta nyár, se tél,
Szint nem cserél a tülevél.
Ó, szép fenyő, ó, szép fenyő,
De jó, hogy mindig zöldellsz!

Ó, jó fenyő, ó, jó fenyő,
Szép vagy te szemnek, szívnek.
Ha nap hevít, vagy hó ha hull,
Vidám zöld színed nem fakul.
Ó, jó fenyő, ó, jó fenyő,
Szép vagy te szemnek, szívnek.

Ó, bölcs fenyő, ó, bölcs fenyő,
Bár tudhatnánk a titkod!
Reményünk volna úgy örök
Mint zölded győz a tél fölött.
ó, bölcs fenyő, ó, bölcs fenyő,
Bár tudhatnánk a titkod!

**Összeállította Praznovszky Mihály,
a képek Tészaó Júlia Nagy karácsonyi
képeskönyvéből származnak.**



Karácsonyi üdvözlőlap 1900-ból, amikor a Mikulás készíti az ajándékokat



Az igazi karácsony



„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János ev. 3,16)

Karácsony az az ünnepünk, amelyhez a legtöbb külsőség tapad: karácsonyfa, ajándékok, csillogó-villogó díszek, hangulatos világítás, csilingelő zene...

Ilyenkor az emberek mintha egy kicsit szelidebbek lennének, több mosoly, odafigyelés, türelem jut egymásnak. Ilyenkor írják a legtöbb üdvözlőt, beszélnek a legtöbbit a szeretetről. Mintha parancsként végigsöpörne december végén egy hullám az emberi lelkeken: „szeressük egymást, gyerekek.” Mindenki igyekszik meglepetésszerű ajándékot vásá-

rolni szeretteinek, ilyenkor bőkezűbb az ember. Mindenki hazafelé tart, igyekszik szerettei, családja körében lenni karácsony estéjén. Szépen megterített asztal mellett örvendeznek az ajándékoknak és beszámolnak az ajándékvásárlás titokzatos lázáról. Reggelre már kezdi fényt vetíteni az ünnep, a gyertyák csongig égtek, a jókívánságok elfogynak, minden belesimul a hétköznapiakba. A karácsonyfa is könnyekként kezdi hullatni tüleveleit. Ez az emberi karácsony, erre képes az ember ünnepszerező igyekezete. Az igazi karácsony teljesen más. A forrása Isten megváltó szeretete, az a szeretet, amely „soha el nem fogy”. Az a szeretet, melyet Jézus Krisztus hozott közénk azáltal, hogy emberi testet öltött,

hogy mindenben hasonlatos legyen az emberhez, kivéve a bűnt, hogy ily módon megválthassa az embert minden bűnéből és megmentse a kárhozattól. Az ember erre képtelen lett volna. Itt van a legnagyobb karácsonyi örömhír és boldogság: „szeret engem Isten! Úgy szeret és úgy fogad el, ahogy vagyok. Elküldte egyszülött Fiát, hogy keressen meg, gyógyítson meg, vigasztaljon meg, legyen társam, utam, életem és igazságom. Mindezt egyet kér tőlem, hittel fogadjam el őt, Krisztusomnak, Megváltómnak, Szabadítómnak. Így lesz hit által áldott ünnep a karácsony, mely átöleli egész földi életemet. Nézz vissza: volt-e igazi karácsonyod? Ámen.

Miklós Ferenc
tiszteletes

A múltó idő és az örökkévaló Krisztus

„Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz.” (Zsidók 13,8).

Nincs olyan ember, akit ne érintene érzékenyen az idő múlása. Gyermekkorban siettettük az időt, ifjúkorban nem vettük komolyan kimért időnk, felnőttkorban felelősséggel szemléltük a múltó esztendőket, időskorban fékezni próbáljuk, de nem lehet. Új esztendő küszöbén, tegnap este emlékezve értékeltük, ma reggel reménykedve tervezgettük. Számba vettük az elmúlt év könnyeit,

örömeit, mélységeit, magasságait. Olyan új évet szeretnénk, hogy kevesebb legyen a fájdalom, a könny, a szenvedés, és több legyen az öröm.

Gondolatainkat körüluggi, a boldog új év kívánsága. Sokszor elmondjuk az elkövetkezendő napokban. Új esztendőnk boldog-gá egyedül a Szentháromság, egy igaz Isten teheti, aki ura és terem-tője a térnek és az időnek, aki esztendőkben méri ki az emberi élet határát a földön. Hiszem, hogy ő azért küldte el egyszülött Fiát,

hogy megkeressen és megtartsan engem. Eljött az én megváltó Krisztusom, aki életét adta vált-ságul az én bűneimért.

Ő az én szabadító Uram, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Szeretete, igéje és ígé-rete örök érvényű: „És íme, én ve-letek vagyok minden napon a vi-lág végezetéig.” (Máté: 28,20/b). Ámen.

B = bízd ú = újra é = életed K = Krisztusra!

Miklós Ferenc
tiszteletes

A kegyelem befogadása

Mondani szoktuk, hogy mennyire rohan az idő és ismét itt van advent. Igen, futva peregnek életünk percei! Az idő Isten ajándéka: lehetőség, hogy a szeretet gyümölcseit teremjük. Az adventi liturgikus idő egy élet-tanfolyam, hogy megtanul-junk az értékes dolgokra figyelni.

A lila szín a bűnbánatot jelzi. Izajás próféta bűnbánatra indít: „Lám, megharagudtál ránk, s még-is tovább vétkeztünk; bizony ré-góta lázongunk ellened. Olyanok lettünk mind, mint a tisztátalan, és igaz voltunk, akár a beszennye-zett ruha. Elfonnyadtunk, mint a falevél, és gonoszságaink elso-dortak, mint a szél... Elrejtetted előlünk arcodat, és kiszolgáltattál minket bűneink hatalmá-nak. Mégis Urunk, te vagy a mi atyánk; mi vagyunk az anyag, és te aki formálsz, a te kezzed műve vagyunk mindnyájan. Ne haragudj ránk annyira, Urunk, és ne emlé-kezzél többé gonoszságainkra. Figyelj ránk s lásd meg: mind-nyájan a te néped vagyunk!” (Iz 64,4–8).

A Szentlélek a kegyelem befo-gadására hív bennünket. Nem le-het elégszer hangsúlyozni, hogy Isten kegyelme nélkül nem lehe-tünk kedves gyermekek. Nagy Szt. Leó pápa mondja: „A jó és tiszta lélek örül annak, hogy eltelhet Is-tennel, akin kívül már másban nem is akar gyönyörködni... Aki bűnös volt, már büntelenné lett, és megkezdte az erényes életet.”

A kegyelem olyan, mint az őszinte mosoly. A világnak az a baja, hogy az emberek elfelejtet-tek szívből mosolyogni, pedig ez a képességünk a legnagyobb kü-lönbség az ember és az alacson-yabb rendű teremtmény, az állat között.

Használjuk hát ki ezt az idő-szakot, járuljunk az isteni kegye-lem trónusához, töltekezzünk az igazi szeretettel. Karácsonyra ta-nuljunk meg újra mosolyogni,



örülni, boldognak lenni! Ez lesz a legnagyobb ajándék, amit adhatunk!

A balatonfüredi Krisztus Király római katolikus plébánia karácso-nyai szentmiséinek és programjai-nak rendje:

December 22-én, hétfőn és 23-én, kedden fölkeressük idős, beteg, templomba menni nem tudó test-véreinket otthonaikban, hogy el tudják végezni karácsonyi szent-gyónásukat és szentáldozásukat. Kérjük a családtagokat, hogy ér-deklődés esetén időben jelezzék szándékukat a plébánián.

December 24-én, szerdán reg-gel 6 órakor még lesz hajnali szentmise a plébániatemplomban. Ugyanezen a napon délután 4 óra-kor betlehemes pásztorjátékot ad-nak elő gyermekeink. Idén mind-egyik templomunkban lesz éjféli szentmise. Balatonarácson este 10 órakor, a plébániatemplomban és a Kerek templomban éjfélikor kez-dődnek a misék.

Karácsony napján és másnap-ján ünnepi miserendet tartunk: a plébániatemplomban délelőtt 9 és este 6, Arácson és a Kerek temp-lomban délelőtt 11 órakor.

December 28-a Szent Család vasárnapja. A 9 órai misében meg-áldjuk a családokat.

December 31-én, szerdán, Szent Szilveszter pápa napján év végi háláadó szentmisét tartunk a plébániatemplomban és a Ke-rek templomban egyaránt este 6 órakor.

Január 1-je, csütörtök újév napja, Szűz Mária istenanyaságá-nak ünnepe. Mindegyik istentisz-telet végén újévi áldásban része-sítjük híveinket. Vasárnapi mise-rendet tartunk.

Január 6-a, kedd vízkereszt (Urunk megjelenésének) ünnepe, mely parancsolt ünnep. A Piros templomban délelőtt 9, este 6, Arácson délelőtt 11 és a Kerek templomban este 6 órakor kezdőd-nek a szentmisék.

Január 11-e, vasárnap Urunk megkeresztelkedésének ünnepe, mellyel hivatalosan lezárul a ka-rácsonyi időszak. Karácsonyfáin-kat azonban a régi hagyomány szerint csak Gyertyaszentelő Boldogasszony napja, február 2-a után szedjük le.

Minden kedves füredi testvé-rünk számára kegyelemteljes, szent karácsonyt és boldog új évet kívánok mind a magam, mind a katolikus egyházközség nevében.

Dasek Viktor
plébános

A Balatonfüredi Református Egyházközség ünnepi alkalmai decemberben, a református templomban és a szívkörházban

- 2014. december 21. 14.00 órákor gyülekezeti szeretetvendégség a gyülekezeti házban.
- 2014. december 24. 14.00 órákor hittanosaink karácsonya a templomban.
- 2014. december 25. 8.00 órákor ünnepi istentisztelet a szívkörházban úrvacsoraosztással.
- 2014. december 25. 9.30 órákor ünnepi istentisztelet úrvacsoraosztással.
- 2014. december 25. délután idősek és betegek látogatása és úrvacsorázatása.
- 2014. december 26. 8.00 órákor ünnepi istentisztelet a szívkörházban.
- 2014. december 26. 9.30 órákor ünnepi istentisztelet legatúsi ígehírdetői szolgálattal.
- 2014. december 31. 17.00 órákor óévi istentisztelet.
- 2015. január 1. 8.00 órákor újévi istentisztelet a szívkörházban.
- 2015. január 1. 9.30 órákor újévi istentisztelet a templomban.

A születés

Ő legyen lelkünk
Kenyere s bora.
Születik
S meghal is értünk,
De akik,
Mint a mának fényét
Kísérjük.
Nyomaiba lépve, járva,
Szívbe, elmébe kódolva
Istenünk, s megváltó
Mesterünk szavát.
Mit átadott
Mint kulcsot
A Mennyhez,
Hogy ismét lássa őt,
Nem, mint kisedet,
Hanem mint Király!
Várjuk Őt!

Advent negyedik hetében
A gazda azzal tért haza,
A jászol mellett
Adja át,
Szeresse mind
Társait a földön,
Mint
Önmagát,
Ahogy a hírnököt
Szereti mennyei Atyja,

Soltész Mária
Balatonfüred. 2008.

Advent

Várlak, Uram, mindig várlak,
úgy kellenek az új adventek,
úgy kellenek az újult vágyak.

Gondok rejtőznek arcomon,
térj be hozzám, térj be,
drága vendégem: Jézusom!

Lásd erőm oly kicsi
és futásom oly nagy,
Nélküled nem bírhatom ki.

Térj be hozzám, várlak,
szelid szavadból tudom,
majd oszlanak az árnyak.

Egyenged útját a jónak,
a békesség adásnak,
a csendes, tiszta szónak.

Jer áldott vendég, várlak,
úgy kellenek az új adventek,
úgy kellenek az újult vágyak.

Úgy kell a megváltás szava!
Ragyogd be földi életem,
áldott Reménység-csillaga.

**Petrócz Lászlóné,
Hanzlik Mária**



Múltidézés Honti Józseffel

Ország István tanár úr egy időben igazgató volt Füreden az általános iskolában. 1984-ben, idén 30 éve hunyt el. Ha a tanuló nem tudott, és a kérdésére mellébeszélte, halandszázott, azt szokta volt mondani: Pósa bácsi, Andersen bácsi rég meghaltak, mese nincs! – hogy térjen már a tárgyra a nebuló. Ha pedig az a nem tudás miatt hallgatott, rendszerint a tapolcai vasútvonalról bejáró sváb gyerekeknek mondta: Tutan-khamon ósapáink vízborgyúja!

Ország István rendszerint barna Bilgeri-csimát viselt, és tornaórán mutatta nekünk körben járáskor az ütemet, ő is velünk járt, térdeit magasra emelve!

A tanár úr szeretett horgászni. Tél végén, február-márciusban, még a horgászási tilalom előtt, süllőre horgászott a hajóállomáson, mechanikus csalival (körforgó villantó, a horog mellett egy kis hal nagyságú fémszerkezet, amikor a horgász húzta a zsinórt, az forgott, és a süllő bekapta, mert kis halnak vélte). Időnként kibiceltem Ország tanár úrnak.

Más. Hatvan évvel ezelőtt nyaranként mi, diákok rendszerint egy hónapig fizikai munkát végeztünk, pénzt kerestünk. Én rendszerint gazoló fiú voltam a vasúton a pályamesteri hivatal alkalmazásában. Ketten protekció-sok voltunk, és a pályamester nem küldött ki bennünket a nyílt vasútvonalra gazolni, hanem az álló-



1963 júliusa. Jobbról balra első Prohászka András, harmadik id. Honti József. A többiek a szombathelyi MÁV-igazgatóság munkatársai, az állomás-ellenőrző vizsgálatot követő pincszer után. Ez magyarázza a fényképen látható jó hangulatot. Hátul a pályamesteri hivatal épülete, előtte virágoskert fenyőfával. Az épületet már lebontották, helyén autóparkoló épül a 2014. évi átépítés során

máson, a hivatal körül adott nekünk munkát. Egyikünk Egervári Tivadar (Tibi), Egervári Imre előmunkás (brigádvezető) fia, a másik pedig én voltam, az állomásfőnök fia. (Tivadar ma Füreden a Helytörténeti Egyesület vezetőségének megbecsült tagja.) Gereblyéztünk, sinszegeket, sín-alátéteket, vasdarabokat raktunk

össze a szabadban hasáb, csonka gúla formába, és más, ehhez hasonló munkát végeztünk.

Prohászka András pályamester kitűnő székelő ember volt, a II. világháború idején került Füredre családjával. Rendszerető, becsületes, jó humorú, családszerető magyar ember. Tibivel végzett munkánk során időnként

meglátogatott bennünket, és szemléje végeztével nyomdafestéket nem tűrő mondása volt: Gyerekek, úgy álljon itt minden, mint Bíró néni v...gában a lóf...! (sic!) Ez talán egy székelő mondás!?

Ha még egyszer gazoló gyerekek lehetnénk Füreden, mit nem adnánk érte!

Honti József

Búcsú Honti Józseftől

A Honti családot Füreden igen sokan ismerték és szerették. Emlékezetemben ma is felmerül az apa, id. Honti József, a szál-fatermetű állomásfőnök tekintélyt parancsoló, daliás alakja. Arra biztosan emlékszem, hogy mi, az akkori füredi srácok az állomáson soha nem rendetlenkedtünk, mert szinte szentély volt; a rend és fegyelem temploma!

Ebben az időben – az ötvenes évek elején – természetesen a nálam néhány évvel idősebb Honti fiút nem mondhattam barátomnak, csak jóval később, miután szinte összeöregedtünk. Most, amikor eljött a méltatás és összegzés ideje, bizton állíthatom, hogy amit Füredről érdemes volt tudni, azt Honti doktor teljes egészében tudta, méghozzá rendszerbe foglalva, szinte katalogizálva... Ez a tudás tette őt Füredet szerető örök lokálpatriótává! Hosszas beszélgetéseink alkalmával mindig meggyőződhettem arról, hogy bármiről esett szó, mindenről tudott, mindenkit ismert. Áldott emlékezetű közös tanáraink ugyanúgy szóba kerültek, mint az állomás szinte már legendás hordárjai, akiknek természetesen megvolt a maguk helye az állomás hierarchiájában.

Jóska barátom – és merem mondani, sokunk barátja – mindenkor megosztotta legendás archívumát az olvasókkal! Események, évfordulók és napi aktualitások kapcsán mesélt, regélt, tudósított egy letűnt, de feledésbe nem merült régi világról.

Mi volt ennek az áldásos tevékenységnek a titka? Az ember, az emberség, semmi más! Na és persze az elhivatott kötelességtudat, amely a sok-sok adat birtokában lévő krónikást arra kötelezi, hogy tudását állítsa a köz szolgálatába, mert csak így van értelme az e világi létnek. Nem maradt más hátra, csak a hála és köszönet kifejezése szívünkben. Isten veled, Jóska bátyám, nyugodj békében!

Dombi Lajos

Honti Jóskának búcsúzóul

*A tegnapommal fogy az élet,
A holnapommal egyre nő,
Szemedben mégis folyton-folyvást
A mának arca tűn elő.
Az éledő és kihunyó fény,
Az elszárguló földkerekek,
A gondolat fényzáporában
Örök-egyformán szendereg...
Ezért:
Ne bánd, hogy elszállt ez az élet,
A múltba mállva szétomlott
Lelkedben ott a kincs örökre
Mely valaha benne volt!*

Nem éppen szalonképes történetek Füredről a háború utáni évekből

Az idő előrehaladtával előjönnek emlékeim a múltból, Füredről, amit ott megéltem. Ezek egy része talán nem éppen szalonképes, de elvesznek, ha nem tesszük el azokat az utókornak.

Az 1945-ben belépett új hatalom célja az volt, hogy minél messzebből hozzon új vezetőket, akiket a helyiek nem ismernek. Így hitelesebbeknek tűntek?!

Ilyen volt Hücski Pista, a község egyik vezetője. Háta mögött csak így hívták. István keresztnévre hallgatott, vezetőkénevre már nem emlékszem. Nem volt nagy népszerűsége a lakosság körében. Azt terjesztették el róla, hogy előző helyén kanász volt, így kapta e nevet!

A másik hasonló személy a Panajott, akit egyszerűen, háta mögött, csak P. a jobbnak hívtak, mert így rímelt az elnevezés. A fiatal ember gyorsan alkalmazkodott az új rendszerhez, azzal dicsekedett, hogy ő már hány brosúrárt tanulmányozott át és így terjesztette az új ideológiát!

Az 50-es években vívtuk a szénecatát. Az volt a cél, hogy a bányászok minél több szén termeljenek, hozzanak a felszínre. Az általános iskolában, talán VII.-esek voltunk, 1951-ben dolgozatot kellett írunk a következő címmel: Minden lapát szén újabb csapás az imperialisták fejére! Ezt a címet talán Rákosi Mátyás találta ki, és íratta a dolgozatot szerte az országban. Mi, mint a birkák, írtuk a fogalmazványt, kivéve Jancsit, aki az osztály legjobb tanulója volt. Ő kijelentette, hogy ilyen hülyeséget nem ír. Komoly gondja lett ebből magyartanárának, Görgényi Erzsébetnek, mert őt vonták kérdőre, Jancsi ezzel sok kellemetlen órát szerzett a tanárnőnek.

Abban az időben volt a sztahanovista mozgalom. Igaz, ez már nem Füreden történt – bár itt is voltak sztahanovisták, például a hajógyárban –, hanem Debrecenben, hogy Sántha Kálmán ideggyógyász orvosprofesszor kifejtette, tudományosan igazolta, hogy a hajszolt munka, a sztahanovista mozgalom milyen káros hatással van az emberi szervezetre. Sánthát megfosztották akadémikusi címétől, elmozdították professzori állásából, lefokozták, és Balassagyarmatra helyezték főorvosnak.

Honti József

Elhunyt dr. Honti József

(1938–2014)

Igazságügyi orvostani szakorvos, tanár, orvostörténész, a Nemzetközi Orvostörténeti Társaság alelnöke, a Magyar Orvostörténeti Társaság főtitkára, az Orvosi Hetilap volt munkatársa.

Balatonfüreden nevelkedett, itt járt iskolába, a városhoz való kötődése mindvégig nagyon erős volt.

Fiatalkori emlékeiről, helytörténeti kutatásairól rendszeresen írt lapunkban is. Lelkes helytörténészként támogatta a Balatonfüred Városért Alapítvány könyvsorozatának kiadását, amelyért ez év novemberében az alapítvány díszoklevelet adományozott számára. Ezt betegsége miatt személyesen már nem vehette át. „Az biztos, hogy a Füredi História idei első számának bemutatása, amin ott voltam, a hatyúdalom volt Füreden – ahogyan jelen fizikai erőmet látom. 77 éves vagyok, hátralévő földi életem már rövid. Gondolataimban és cselekedeteimben visszatérek a gyerekkorhoz, de ezt vállalom” – írta még júniusban, amikor a Markusovszky-díjhoz gratuláltam neki.

Írásaival búcsúztunk tőle, mert a legfontosabb számára az utolsó időben is az volt, hogy akár személyes emlékeiből, akár helytörténeti kutatásai eredményéből, minél többet megőrizzen az utókornak, a füredieknek.

Csorba Kata



Ballagási fotó a Bem iskola végzős diákjairól...

Osztálytalálkozó

Ötvenöt éves általános iskolai találkozóra gyűltünk össze október 17-én. Nemcsak mi változtunk az idő múlásával, hanem az iskola neve is, mert még az Állami Általános Iskolában kezdtünk, majd később igazgatónőnk lengyel kapcsolatai révén Bem iskola lett, végül Balatonfüred ismét megteremtette a II. világháború végéig létező Református iskolát. Itt gyűltünk össze a Kálvin teremben, összesen tízen diákok és két tanárnőnk, Szőlősiné Szakál Sára és Polonyiné Herczeg Edit. Ha évszámokban gondolkodunk, akkor már az is eszünkbe juthat, hogy több mint kétszer annyi időssek vagyunk, mint nyolcadikos

korunkban tanáraink voltak. Az ötvenente megtartott találkozókön egyre kevesebb oktatónk jelent meg, de osztályunk létszáma is fogyatkozik. Idén Rosta Lajos fizikatanárunkat nem értük el, hogy átadhassuk neki a meghívót, és osztályfőnökünk, Glatz Laci bácsi pedig csak látogatást kért tőlünk. Sajnos az osztálytalálkozó napján már a kórház volt az otthona, és néhány nappal később végleg elhagyott minket. A Kálvin teremben mindenki emlékeiről mesélt, majd finom ebéd következett. Búcsúzóul végül megígértük, ha tehetjük, mindenképpen eljövünk a következő találkozóra.

Tóth Attila



...és ötvenöt évvel később páran a diákok és tanárok közül

Finom gyógyteák a téli hónapokra

Úgy érzi, hogy a hideg, nyirkos levegő megviseli a szervezetét? Szeretne olyan receptet alkalmazni, amivel megelőzheti a bajt, ha pedig már bekövetkezett, akkor a szervezetében könnyebben leküzdi a kórokozókat? A cikkben ilyen gyógynövényajánlásokat talál, úgyhogy ne habozzon, olvasson tovább!

A hűvösebb idő egyre több embert ösztönöz arra, hogy a szomját egy-egy bögre meleg, finom teával oltsa. Ez különösen igaz akkor, ha utolér minket a nátha, a torokfájás, esetleg köhögés. Nemcsak a gyógynövényekben található hatóanyagok segítik a gyógyulást, hanem maga a meleg érzete is, ahogy átjárja a testünket. A természet ontja azokat a gyógynövényeket, amiket biztonságosan lehet alkalmazni az őszi-téli meghűléses időszakban. Ilyen esetekben sem mindegy azonban, hogy milyen ízű teát iszunk, hiszen, ha kellemes ízű a folyadék, sokkal könnyebben fogyasztjuk. Amikor célzott problémára teát javaslok érdeklődőknek, gyakran azt a kérdést teszik föl elsőként, hogy: „Milyen ízű lesz ez a tea?” Igyekszem mindig 1–2 olyan gyógynövényt belecsempészni a keverékbe, ami a jótékony hatásán túl ízesíti is a teakeveréket. Ilyen célra bármilyen teakeverékhez bátran hozzáadható a citromfű.



Általánosan erősítő gyógynövények

Egészséges szervezet esetén megelőzőként a következő tea-fűvekből készített napi 1–2 bögrenyi tea elfogyasztása szépen erősíti a szervezet ellenálló képességét: kakukkfű, bazsalikom, bíbor kasvirág, bodzavirág. A felsorolt gyógynövények vírus- és baktériumellenes hatásúak, a kakukkfű ezeken kívül a gombákkal is felveszi a kesztyűt. Meleg szívvel ajánlom még a hársfavirág-, csipkebogyó-, orvosi szállya-teát.

A cikkben említett tea-fűveket szerezz be nálam, a Biotitok Gyógytérjében, ahol segíték a pontos adagolás, elkészítés meghatározásában is, hogy a lehető leghatékonyabb legyen az immunerősítése. (x)

Kelemen Livia

fitoterapeuta szakvizsgázott természetgyógyász

Elérhetőség:
Balatonfüred, Kossuth u. 19.
Nyitva tartás:
hétfő–péntek: 9–17,
szombat: 9–12
Érdeklődés, bejelentkezés:
20/595-3062, vagy személyesen az üzletben

Készüljünk együtt a karácsonyra!

Ajándékozzon egészséget a **Biotitok Gyógytér** portékakínálatából: természetes kincsek, ajándékutalványok. A hirdetés felmutatója 2014. 12. 24-ig a vásárlása mellé ajándékot kap. Balatonfüred, Kossuth u. 19.

Levél a zeneiskolából

Itt a karácsony. Az előző hetek – szinte mindenhol az országban – arról a várakozásteli időszokról szólnak, amikor mindenki igyekszik a lelkét felkészíteni, díszbe öltöztetni a nagy napra.

Mi, zenészek talán fokozottan tesszük ezt, hiszen az áhított napokhoz a zene nélkülözhetetlen kellék. És nemcsak hallgatjuk, hanem tanuljuk, gyakoroljuk, felkészülünk belőle, hogy amikor kell, szépséget, meghittséget nyújtunk másoknak is. A zenehallgatás azonban számunkra most másfajta kapcsolódás, élvezet volt, hiszen nem aktív, hanem kivételesen passzív résztvevői voltunk egy álomnak. Ezt a szépséget élte át november 22-én 14 alsó tagozatos zeneiskolai kisdíák, akik Budapesten a MÁV Szimfonikus Zenekar koncertjén vettek részt.

A hajnali indulás után féltünk, hogy türelmetlenek, rosszkedvűek lesznek. Ennek épp az ellenkezője történt. Megszólt az első mű, J. Strauss egy polkája, s a mi gyermekeink majd kiugrottak a székeikből. Tágra nyílt szemmel, mosolyogva hallgatták, amint az orruk előtt megszólt egyszerre a hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, trombita, klarinét, fuvola, kürt, ütő. A műsorvezető rávezette őket az őszi hónapok ritmusa versére, Kodály zenéjére a Kallai kettősből, Liszney őszi hangulatú csellóművére, vagy éppen Vivaldi Négy évszakából az őszre. Tancoltunk, verseltünk, énekelünk, sőt még a művészek hangszerait is kipróbálhattuk. Az egy óra úgy suhant el, hogy senkit nem kellett rendre utasítani, hiszen kivétel nélkül mindannyian csak a zenére koncentráltak.

Bízom benne, hogy a december 1-jén megtartott tanári hangversenyünkön hasonló útravalót kaptak a jelenlévők. (Magunkat azért mégsem szeretném agyon dicsérni, de az aktívan tanító kollégáktól nem kis erőfeszítés, felkészülés egy ilyen színvonalon előadott műsor.)

Mi várható az elkövetkezendő időszakban?

Érdi Tamás zongoraművész december 13-i koncertje a zeneiskolából átkerült az Anna Grand Hotel dísztermébe december 27-ére.

2015. január 18., 17 óra: Újév-köszöntő hangverseny, amelyen részt vesz az Ifjúsági Vónós Kamarazenekar, a zeneiskola Ifjúsági Kamarakórusa. Helyszín a zeneiskola díszterme. A hangversenybérletek érvényesek.

Békés, boldog karácsonyt kívánok mindenkinek a zeneiskola dolgozóinak nevében is.

Zsár Éva

Országos madáretetési szezon

1890-ben jelent meg Bornemissza Zoltán fatenyésztési vándortanár A hasznos madarak védelméről című ismeretterjesztő, szemléletformáló könyve Budapesten, amiben ez a felvilágosult gondolkodó a madarak téli etetésének lehetőségére és fontosságára is felhívta az olvasók, az ország lakosságának, különösen pedig a gazdálkodók figyelmét.

Ezt követően Herman Ottó (kinek halála 100. évfordulójára emlékezünk idén) az 1901-ben megjelent, A madarak hasznáról és káráról című művében már külön fejezetet szentelt a madáretetésnek.

Így kezdődött az a ma is tartó, a lakosság egészét megszólító, a szó legnemesebb értelmében vett népnevelő, országjobbító munkálkodás a XIX. század végén, a XX. század elején, melynek célja természeti kincseink megismertetése és közös megóvása volt. Ennek részeként agítált Herman Ottó az Országos Állatvédő Egyesület közgyűlésén 1900. február 25-én, hogy közösen összeállított írásos javaslattal érvékel az illetékeseknél, hogy az Amerikai Egyesült Államok mintájára a hazai közoktatásban is vezessék be a madarak és fák napját. Ez a Vállás- és Oktatásiügyi Minisztérium 26. 120/1906 számú rendelete alapján 1906-ban meg is történt.

Bár a madarak és fák napja megrendezésére az elemi népiskolákban május-júniusban került sor (jelenleg május 10. ennek a napja), a madáretetés is bekerült az óvodai és iskolai nevelés kelléktrárába, illetve évről évre mind több család őszi és téli programjába.

Ezt a munkát folytatja az idén 40 éves Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) is, melynek 2002-ben indított lakossági Madárbarát kert programjának (aminek mára több mint 5500 regisztrált tagja van országsszerte) egyik központi elemét is a téli madáretetés képezi.



Nem véletlen tehát, hanem több mint száz év folyamatos környezeti nevelési munkájának köszönhető, hogy ősszel szinte automatikusan nyúlunk a madáretelésért az üzletek polcain, helyezzük ki és töltjük fel a gyerekekkel közösen eleséggel az etetőket.

Napjainkra a fogyatkozó madarak védelmére való odafigyelés még fontosabb, mint madárvédő elődeink idejében, pedig már őket is az aggodalom készítette megszólalásra.

„Ezen füzetke célja a mező- és erdőgazdaságra nézve hasznos madarak, és egyéb állatoknak megismertetése, továbbá célja a madarak észrevehető fogyásának okát feltárni, s ennek meggátolására minden természetbarát, de különösen, saját jól felfogott érdekében, a gazdaközösség figyelmét felhívni.”

[Bornemissza Zoltán – A hasznos madarak védelméről, Budapest, 1890]

„Ami pedig külön is készlet és följogosít, ez az, hogy mind ritkábban látom kelni égfelé a pacsirtát; leghűségesebb barátunk, a füstű fecske mindinkább elmaradoz fészektől; a kert, az erdő és liget fáinak, bokraiban sűrűjében nincs mozgás. (...) A mi tájainkon pedig elhallgat a ‘pittypalaty’, s ha Arany János élne, csak elvétve hallhatná meg a kis párok szerelmi vallomását, melyet kevés sorban oly mesterileg leirt volt.”

[Herman Ottó – Madárvédelem, előadás az Országos Állatvédő Egyesület 1900. évi február hó 25-én tartott közgyűlésén]

Ezért nagyon fontos, sőt, egyre fontosabb, hogy mi magunk is tegyünk környezetünkért! Bár a feladat óriási, van néhány elő-

nyünk száz évvel ezelőtt munkálkodó eleinkhez képest, hiszen rendelkezésünkre állnak a digitális képrögzítés eszközei, a gyors kommunikáció és az internet.

Idén decemberben kettős évforduló is kapcsolódik tehát a madáretetési szezonkezdethez. 125 éve jelent meg Bornemissza Zoltán madáretetést is népszerűsítő könyve, és szinte napra pontosan száz éve, 1914. december 15-én ütötte el egy szekér Herman Ottót a Múzeum körúton, aki az itt szerzett lábszártörés miatti fekvés szövődmenyeként kialakult tüdőgyulladásba halt bele december 27-én.

Tisztelettel emlékezünk, emlékezzünk madárvédő eleink munkájára, mert nekik köszönhetjük, hogy Magyarország máig őrzi természeti kincseinek javát, és ha összefogva az ő általuk kijelölt úton megyünk tovább, akkor ezt unokáink is látni fogják!

Háttérinformációk a téli madáretetésről és a Madárbarát kert programról: http://www.mme.hu/teli_madaretetes

Orbán Zoltán
MME-munkatárs

Befejeződtek a hulladéklerakók rekultivációs munkái

Az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulás 3,43 milliárd forint európai uniós és hazai támogatást nyert el a régió 33 felhagyott szemétteltelepének rekultiválására (biztonságba helyezésére). A projekt az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósul meg. A társulásnak a projekthez önrészt nem kellett biztosítania.

A Társulás 158 településének 33 régi hulladéklerakó telepének rekultiválása történt meg a 2014 októberéig a projektnek köszönhetően. A rekultiváció eltérő műszaki megoldásokkal zajlott a különböző lerakóknál, attól függően, hogy milyen régen hagytak fel az adott szeméttelteleppel, milyen a hulladék összetétele. A teljes projekt során mintegy 390 ezer négyzetméter területet állítottak helyre, ami több mint 3 millió köbméter hulladékot tartalmazott.

Átadásra került hulladéklerakók:

LOT1: Gyepükaján, Kiscsász, Nagyalásny, Pápasalamon, Szentimrefalva, Zalameggyes, Zalaszegvár, Apácatorna, Dabrony, Dáka, Hosztót, Káptalanfa, Nemesshany, Veszprémgalsa, Nyárád, Csabrendek, Nagypirít, Ukk, Pápa

LOT2: Bakonybél, Bakonyhána, Balatonalmádi, Bala-

tonfüred, Balatonrendes, Devecser, Felsőörs, Kapolcs, Lovas, Magyarpolány, Nemesgulács, Noszlop, Somlóvecse, Tapolca-Zalahaláp.

A projekt eredményeként megszűnik a 33 lerakó környezetében élő lakosok közvetlen érintettsége, a rendezetlen lerakók okozta tájképi zavaró hatás, a hulladék szél általi széthordása, és a kellemetlen bűzhatás. Jelentős mértékben csökken a lerakók környezetében található felszíni és felszín alatti vizek, sérülékeny vízbázisok, ivóvízbázisok, valamint földtani közeg veszélyeztetése. A fejlesztés eredményes végrehajtása mentesíti az önkormányzatokat, és azokon keresztül a társadalmat a későbbi jelentős környezetszennyezések kockázatától, az esetleg csak évek múlva jelentkező talaj, ill. felszín alatti víz szennyezés veszélyétől, és nem utolsósorban az utólag elvégzendő kármentesítési költségektől. A közeli természeti területekre, illetve egyéb védett értékekre a projekt kedvező hatást gyakorol.





Nyelvlecke az erdei iskolában

Idén ősszel is a balatonfüredi radnótisok német nyelvet tanuló diákjai budapesti iskolásokhoz csatlakozva indultak Nádasy Györgyi nénivel egy csodaszép kirándulásra, az ausztriai Obervellachba, az Alpesi Erdei Iskolába.

Utunk első állomásaként Griften várát másztunk meg, ahol ki-mozgathattuk elzsibbadt tagjainkat, majd néhány óra elteltével meg is érkezünk Obervellach falucskába. Lázár bácsi, a ház gondnoka és felesége tárt karokkal várt minket, akiknél már csak a ház cí-cája volt aranyosabb.

Másnap reggel felbukkant Oscar, a cica. Miután mindenki betelt a cuki kandúr látványával, sikerült elindulnunk a helyi iskolába. Helmut tanár úr nagy örömmel fogadott minket. Amíg a csoport egyik fele az iskolában volt, addig a többiek kis csoportokban feladatokat oldottak meg, amihez a falu lakóinak segítségét kérték. Így intenzíven gyakorolhattuk a német nyelvet.

A helyi lakosok nagyon kedvesek és segítőkészek voltak. A séták alatt is folyamatosan tanulunk, hiszen a helybeliekkel igyekeztünk beszélgetni. Először kicsit félve kértünk útbaigazítást vagy más információt, de mindenki nagyon kedvesen segített.

Az órák után egy vadasparkot tekintettünk meg Feld am Seeben, utána hajókázni indultunk a Millstatti-tóra, de mivel eleredt az eső, be kellett húzódnunk a hajó fedett részébe.

Aznap este volt, aki plakátot készített az elmúlt nap eseményeiről, a csapatok feladatlapokat oldottak meg, miközben a tanárok megbeszélték a másnapi programokat.



Sok élménnyel lettek gazdagabbak és a német nyelvet gyakorolták a radnótisok Ausztriában

Kedden délelőtt ismét tanulunk és feladatokat oldottunk meg. Többek között meg kellett kérdezni, hogy ki volt Brúnó, a medve. A helybeliek nagy része kedvesen és türelmesen segített nekünk. Délután fellibegtünk a 2100 m magas fekvő Mölltaler-gleccserhez. Mindenki izgatottan várta, hogy végre hógolyózhasson, mert nagy örömünkre odafent havat is találunk. Voltak, akik annyira belemé- rültek a hógolyózásba, hogy le sem akartak jönni. Utána Karintia legnagyobb vízeséséhez látogattunk el, majd tettünk egy kis sétát a közelben. Miután hazamentünk, kezdődhetett a szövegek fordítása és a plakátok készítése.

Harmadnap az iskola után egy különös feladatot kaptunk. Képet kellett készíteni különböző helyszíneken egy helyi járókelővel. Majd ellátogattunk egy víztárhoz a Malta-völgybe, utána tettünk egy kis sétát.

Negyedik nap elbúcsúztunk tanár bácsinktól, majd a közeli Groppensein-vízesést látogattunk meg, ahova egy kis tanösvény vezetett fel. A tanösvényről hazakerkezve azt a feladatot kaptuk, hogy az interjút, amit készítettünk, tanuljuk meg, és faragjunk egy kis versikét a csapatnevünkkel magyarul és németül, amit majd péntek este kell előadnunk.

Másnap egy egész napos kirándulásra mentünk, először Landskronban egy majomvárat tekintettünk meg, majd egy csodálatos vízesést látogattunk meg Ferlachban, ahol hosszú túrát tettünk. A túra után ellátogattunk Roseggbe egy vadasparkba, ahol különböző állatokkal találkozhatunk. A nap végén a záróestén a csapatok előadták párbeszédeiket és verseiket. Végül a tanárokból és Lázár bácsiból álló zsűri meghozta a döntését. A csapatok szintén ugyanolyan jól teljesítettek,

ezért sok csoki és cukorka volt az ajándék.

Szombaton hazafelé vettük utunkat, de útközben megálltunk Klagenfurtban, hogy megnézzünk egy hullőkiállítást is. A buszon megbeszéltük, hogy jövő évben is szeretnénk Obervellachba menni. Sokat beszélgettünk, nevetünk együtt. Mindenki jól összebarátkoztunk.

Sok köszönettel tartozunk a pesti és füredi kísérőtanároknak, mert tudjuk, hogy ők is sok mindent tettek azért, hogy jól érezzük magunkat. Marika néninek és Lázár bácsinak a finom ételekért, valamint a színes és változatos feladatokért. A szép helyekért, amiket megmutattak nekünk, és nem utolsósorban azért, mert fejlődött a szókincsünk, a nyelvtudásunk, és mert nagyon jól éreztük magunkat.

**Bruckner Bernadett,
Palotás Dóri, 7. B**



Sokféleképpen képzelik el a gyerekek a Mikulást

Télapók a papíron

A Balatonfüredi Eötvös Loránd Általános Iskola hagyományaihoz híven, ebben a tanévben is meghirdette „Várom a Mikulást” pályázatát a kistérség óvodáiban és iskoláiban. A felhívás sok-sok kisgyermek fantáziáját mozgatta meg. Az elkészült pályaművek értékelésére, az okle-

velek, jutalmak átadására ünnepélyes keretek között december 2-án került sor. A díjazottak, meghívtak és az intézménybe látogatók a folyosógalériában tekinthették meg a szebbnél szebb kreatív alkotásokat.

Diószeghy Leopoldina
igazgató

Készülődés advent jegyében



A szülőikkel együtt vettek részt a barkácsdélutánon a gyerekek

Talán a legszentebb időszakunk télvíz idejére esik. A tél egyben a legcsendesebb évszakunk is. A fák lehullatják leveleiket, az ágak csupasszá válnak...

Advent, a karácsony előtti időszak is számunkra szellemi, lelki télidő, arra való, hogy észrevegyük, meglássuk, mi lényeges, és mi az, ami nélkül lehet élni. Nekünk is egyfajta belső télidőbe kell fordulnunk, és – akárcsak a fának – „leveleinktől” megválnunk. Csak éppen a mi leveleink felszíni, elhagyható dolgok (érzelmi maradványok, rossz beidegződések stb.). Észre kell vennünk, hogy ez a különleges időszak arra kér bennünket, hogy engedjünk el minden fölösleges dolgot az életünk-ből. Akárcsak a fák az elsárgult leveleiket.

Az adventi készülődés jegyében ebben az évben, december 2-án, először rendeztek a Reformá-

tus Általános Iskolában ajándékkészítő barkácsdélutánt. Az iskola Kálvin termében, meghitt, családias környezetben az ünnepre hangolódva, csendes zenehallgatás mellett szülők szorgos kezei alatt születtek a szebbnél szebb ajándéktárgyak. Minden osztály képviseltette magát, és saját ötletét próbálta megvalósítani.

Jó volt látni a szülőket, köztük nagymamákat is, akik egymás munkáját dicsérve, időt és energiát nem sajnálva együtt dolgoztak az iskoláért. A szülők az iskola pedagógusaival közösen kávéval, teával, aprósüteménnyel készültek. Az együtt eltöltött délután jó alkalmat teremtett egymás jobb megismerésére, igazi közösségformáló alkalom volt. Köszönjük ezt a szép, meghitt, szeretetteljes adventi délutánt minden résztvevőnek.

**Rácz Edith,
Heroldné Balogh Mónika,**
a Református iskola szülői munkaközösségének tagjai

Egészségesen is lehet



Nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel vettek részt tanulóink és szüleik az egészségnap programjain. Külön örülünk annak, hogy az Óvárosi Óvoda nagycsoportosait is vendégül láthattuk iskolánk mai programjain. Az óvodások lovagolhattak, valamint egy rendőr- és egy tűzoltóautóval közelebbről is megismerkedhettek.

A napot közösen, reggeli tornával indítottuk, majd minden osztály (félórás beosztásban) különböző előadásokon, játékos foglalkozásokon ismerkedhetett meg az egészséges életmód különböző módjaival. Különösen élvezték az iskola diákjai, hogy kipróbálhatták a lovaglást, a trambulint, kóslthattak különböző gyógyteákat. Ma minden osztály tízóraija zöld-ség-, illetve gyümölcssaláta volt.

Egészségnapunk egyéb programjain is szívesen vettek részt

tanulóink, illetve a szülők. (Ezek név szerint: A rendőrség és tűzoltóság bemutatója; Kedvenc állataink (*dr. Ticz Gabriella* előadása); Fogaink védelme (*dr. Gerencsér Katalin* előadása); Gyógyteák (*Takács Ferenc* előadása); Egészség és gasztronómia (*Tóth Gábor* előadása); Füredi savanyúvíz (*Tóth Györgyi* előadása); Testépítés (*Juhász Mária* előadása); Tetoválás, testékszerek (*Szentesiné Gergely Mária* előadása); valamint előzetesen: figyelemfelhívó plakát készítése az egészséges életmódról). A lovaglást a Balatonfüredi Lovasklub jóvoltából való-sítottuk meg.

Köszönjük támogatóink felajánlásait, a szülők segítségét és *Köz Kádi Sarolta* tanárnő szervezőmunkáját!

**Balatonfüredi
Református Iskola**

Mikulás-ünnepség

A Mikulás idén december 6-án nem rénszarvas-szánon, hanem csónakkal érkezett Arácsra. Az Arács karácsonyfája alá tervezett ünnepséget az esős idő miatt a népházban tartotta meg a Nők a Balatonért Egyesület arácsi csoportja.

A csoport tagjai már jó előre megvásárolták és becsomagolták a Mikulás-csomagokat. Finom kalácsot vettek, és a Lagúna étterem jóvoltából meleg, ízletes kakaóval kínálhatták meg a gyerekeket. A délután folyamán – a Veszprémi Petőfi Színház előadásában – A varázslatos hógömb mesejátékban gyönyörködhetek a gyerekek. Az előadást követően a Füredkult kézműves foglalkozást tartott a kicsiknek az előcsarnokban. A NABE-csoport tagjai, valamint segítőjük a nagytermet szépen átrendezték, karácsonyfa került a kis asztalra. A Mikulásnak egy kényelmes széket készítettek az asztal mellé, hogy a fáradtságos út után megpienhessen. Az előtérben a szorgos asszonykezek megterítették az asztalt, hogy majd ott kínálhassák a kakaót és a friss kalácsot. Az Eötvös Loránd

Általános Iskola 3. B osztályos tanulói, *Ocskóné Zöld Andrea* felkészítő tanár segítségével, versekkel készültek az ünnepségre. *Kecskeméti Gáborné* szintetizátoron játszott, és szebbnél szebb dalokat tanított be a gyerekeknek. A gyerekek átérezték az ünnep fontosságát, gyermek társaiknak olyan szép előadást adtak ajándékba, amit csak tiszta szívből lehet.

A műsort követően minden szem az ajtóra szegeződött, hiszen megjött a Mikulás. *Molnár Attila*, a háromgyerekes édesapa már nem első alkalommal öltötte magára a szép piros ruhát és tette fel a fehér szakállt. Évekkel ezelőtt is a szakiskola előtti parkban, még nagy hóban is várta a hozzá külföldre kérésekkel érkező gyerekeket. Éppen azért mondta azt, amikor megérkezett, hogy most nem rénszarvasszánon, hanem csónakkal érkeztem. Közben felszeletelt kalács és kakaó várta a Mikulással beszélgető gyerekeket.

Az ünnepség után a gyerekek, valamint a szüleik és a nagyszülők is az összetartozás melege- tő érzésével és köszönő szóval távoztak a népházból.

Hanny Szabó Anikó

Felhívás

A Balatonfüred Város Önkormányzata által 1996-ban alapított Balatonfüred Sportjáért kitüntetését 2015-ben is át kívánjuk adni egy aktív sportoló és egy sportszervező (edző) részére.

A Balatonfüredi Polgármesteri Hivatal művelődési, oktatási, sport és idegenforgalmi osztálya 2015. január 9-ig várja a javaslatokat, melyet a humán erőforrás bizottság elé tár véleményezés céljából. A bizottság által kialakított javaslatok után a döntést a képviselő-testület hozza majd meg januári ülésén.

A rendelet szerint kitüntetés annak a személynek vagy csapatnak adományozható, aki

- sportirányú tevékenységét huzamos időn keresztül, magas színvonalon látja el,
- eredményét, helyezését egymást követően többször is eléri, illetve megtartja
- a városnak országos, nemzetközi hírnevet szerez,
- a nemzeti bajnokságban rangos helyet foglal el,
- edző, illetve testnevelő esetében kimutatható, hogy az elért helyezés a magas színvonalú szakmai munka eredménye

A sportkitüntetések 2015 februárjában a sportolók tiszteltetére rendezendő ünnepségen kívánjuk átadni.

Balatonfüred Város Önkormányzata

Új sportág: a petanque



Akik netalán a dermesztő október végi vasárnap reggel (október 26.) a parkban sétáltak vagy esetleg délután jártak arrafelé, egy nagyon népszerű sportág vagy játék füredi meghonosítását látták.

E napon rendezték meg az első füredi petanque Múzsza-kupa versenyt. Ez a híres petanque (petank) játék, amelyet a franciáktól átvéve szerte a világon játszanak már. Olyan egyszerű, olyan kedves játék. Költségigénye kicsi, stadiont nem kell hozzá építeni, alkohol-ellenőrzés sincs játék közben, s csak jókedvű emberek kellenek hozzá. Alighanem Füreden lesz az ország egyik legszebb petanque-pályája: maga a sétány, háttérben a Bala-

tonnal, Tihannyal. Hiszen ehhez nem kell külön pályát építeni. Elég két vonalat húzni a sétány bármely pontján, s meggy a játék. Miként történt most is. Közel hetven versenyző játszott, gúrtott egész nap. És még pénzdíjak sem voltak, csak Múzsza-borokat kaptak megszámolatlanul, de azt is csak a végén.(Ráadásul egyből nemzetközi verseny lett: voltak angol, osztrák, belga játékosok is!)

Úgy hallottam, a turisztikai egyesületünk felkarolja az ötletet, s jövőre már lesz kölcsönözhető golyókészlet az év bármely szakán, s aki akar, családok, barátok (korhatár sincs!) játszhatnak itt. Füred idegenforgalmi kínálata tovább bővül. S ehhez nem kell semmi beruházás, csak egy kis ötlet, amely most a kitaláló Múzsza borháztól származik.

(y. y.)

Az első füredi petanque-verseny eredményei

0–15 éves korcsoport:

- I. Ferenc Noémi és Szabó Eszter (Veszprém)
- II. Ferenc Kinga és Leitner Szabolcs Veszprém–Várpalota)
- III. Marosi Dávid és Nasta Dominik (Várpalota)

16+ korcsoport:

- I. Kutasi Péter és Novák Barnabás (a Mapesz elnöke, Magyar-szék)
 - II. Bittó Zoltán és Federi István (Velence)
 - III. Németh Norbert és P. Szabó Bence (Veszprém)
 - IV. Diane Greenaway és Terry Basson (Bath, Anglia)
- Legjobb női versenyző: Diane Greenaway (Bath, Anglia)



A füredi kézisek legközelebb a horvát csapattal küzdenek meg az Európai Kézilabda Szövetség által kiírt kupában

A legjobb tizenhat között

Az Asztrahany felett aratot győzelem után a füredi kézilabda-csapat a vörös ördögökként is ismert Alpla Hard csapatával mérte össze erejét az EHF-kupa (Európai Kézilabda Szövetség) soron következő meccsén. Az első mérkőzésen ötgólos előnyt szerző osztrák csapatot hazai pályán legyűrte a füredi csapat, így 52:49-es összesítéssel bekerültek a legjobb 16 közé.

Az ausztriai meccsen sajnos többen lesérültek, ezért *Zdolik Bence* Füreden nem állhatott pályára a Hard ellen. *Székely Márton*, a csapat kapusa az idegenbeli mérkőzés után hátfájdalmakra panaszkodott, de szerencsére ez nem gátolta meg a visszavágón való részvételben, illetve abban sem, hogy boszorkányos ügyességgel védje meg hálóját az el-lenfél labdájától. A csoportkörbe való to-

vábbjutáshoz természetesen szükség volt *Szöllősi* (10), *Faluvégi* (5), *Iváncsik* (4), *Győri* (3), *Juhász* (2), *Bándi* (1) és *Ligetvári* (1) góljaira is. Az EHF-kupa izgalmai november 29-ével nem értek véget, december 4-én az új ellenfelek kiorsolása következett. A fiúk a D csoportba lettek besorozolva, ahova a német Melsungen, a svéd Eskilstuna Guif és a horvát Nexe is. 2015. február 14–15-én

folytatódik a küzdelem a legjobb nyolc közé jutásért, amikor a csapat a horvátokkal mérkőzik meg, először Balatonfüreden.

A játékosok a következő kupameccsig sem fognak unatkozni, hiszen számos hazai csapattal kell még összemérniük erejüket, illetve fel kell készülniük a következő EHF-kupa-meccsre, ahol egyedüli magyar csapatként vannak már csak versenyben.

Nemzetközi porondon az acro dance-es lányok

Ötödik helyezést ért el az Acro Dance SE High Five nevű nagyformációja a lengyelországi Zielona Gorában megrendezett Rock and roll junior formációs Világkupán.

A balatonfüredi és veszprémi lányokból álló formáció mérhetetlen büszkeséggel és elégedettséggel emelte a magasba a közel egy méteres serleget november közepén. A High Five csapata idén tavasszal alakult az egyesület legeredményesebb junior korosztályú versenyzőiből. A lányok a dunántúli győzelmek után az országos versenyeken is mindig az élmezőnyben végeztek, így az összesített ranglista harmadik helyével kvalifikálták magukat az első junior nagyformációs Világkupára. A hatalmas méretű csar-

nokban közel húsz csapat között a nemzetközi porondon újoncnak számító High Five formáció végül elérte célját, hiszen egyenes ágon harmadikként került a középdöntőbe, majd a döntőbe, ahol két orosz, két cseh és két magyar formáció küzdhetett meg a kupáért. Az Acro Dance SE High Five formációja kiváló teljesítménnyel az ötödik helyen végzett, a másik magyar csapat, a budapesti Party Girls pedig Világkupa-győztesként térhetett haza. A High Five formáció tagjai: *Bujáky Eszter, Izsó Fanni, Kiss Antónia, Koszorus Kitti, Kovács Brigitta, Kovács Petra, Kulcsár Orsolya, Németh Fanni, Ruzsiczky Nóra, Sebestyén Dóra, Tromler Kata Rebeka, Vörös Laura, Ferenczy Boglárka, Székely Barbara.*

Tromlerné Rusz Rita
Acro Dance SE



85 éves a Magyar Vitorlás Szövetség

Magyar Vitorlás Szövetség (MVSZ) fennállása 85. évfordulóját ünnepli. A jelenleg közel 4000 taglétszámmal rendelkező szövetséget megalakulása óta 19 elnök vezette, és már a hőskorban is aktívan kapcsolódott a nemzetközi versenyélethez.

A sportág Magyarországon az 1920-as évek második felében indult robbanásszerűen dinamikus fejlődésnek. A versenyek iránti növekvő igény, a vitorlasegyesületek erősödése, a hajóosztálypolitika szervezésének szükséglete és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének szükségszerűsége 1929-ben életre hívta a Magyar Vitorlás és Yacht Szövetséget. Szaporodtak az egyesületek, a hajók, megkezdődtek a rendszeres versenyek. 1928-ban már indultak magyar vitorlázók az amszterdami olimpián is.

1929 december 3-án öt vitorlásklub – a Királyi Magyar Yacht Club, a Balatoni Yacht Club, a Magyar Athletikai Club, a Keszthelyi Yacht Club és a Velencei-tavi Vitorlás Yacht Club – megalakította a Magyar Vitorlás Yacht Szövetséget, amelynek első elnöke gróf Széchenyi Béla lett – derül ki a hunsail.hu összeállításából.

1932-ben dr. Ugron Gábor lett a magyar szövetség elnöke. A következő tíz évben a magyar vitor-

lássportot máig meghatározó, az európai vitorlázásban élenjáró programok indultak el. Akkoriban épültek a Balatonon a klasszikus vitorlásflották, felvirágzott a versenyélet. Megrendezték az első Kékszalagot, a Csillagtúrát, rendszeressé vált a nemzeti bajnokság.

1933-ban a Balatonon rendezték a sportág történetének első Európa-bajnokságát: 1937-ben a magyar vitorlázók főszerepet játszottak az Európai Vitorlás Szövetség megalakításában is.

1948-ban a vitorlásszövetséget feloszlatták, és új vezetőkkel csak Országos Társadalmi Vitorlás Szövetség néven működhetett. Csak 1957-ben lett újra Magyar Vitorlás Szövetség.

Az MVSZ a tagegyesületek szervezete, az egyes vitorlázók egyesületi tagságukon keresztül illeszkednek a rendszerbe. Megalakulásától 2014-ig 19 elnök vezette. Ma az MVSZ-nek közel négyezer tagja van. Magyarország tavain a tagegyesületek évente összesen több mint kétszáz vitorlásversenyt rendeznek. A versenyzők 50–55 különböző kategóriában, hajóosztályokban mérközhetnek az országos bajnoki címekért. A magyar vitorlázás aktívan kapcsolódik a nemzetközi versenyélethez is. A Balatonon évente négy-hat alkalommal rendeznek különféle hajóosztályokban világ- és Európa-bajnokságokat, Európa-kupa-futamokat.

Bányász Árpád

DR. BÁNKI
MAGDOLNAfül-orr-gégész és
audiológus szakorvos
foglalkozás egészségügyi
szakorvos

Sybilla
Balatonfüred
Csokonai utca 10.

MAGÁNORVOSI RENDELŐ
PREVENCIÓS ÉS
HALLÁSGONDOZÁSI KÖZPONT

**MINDEN
CSÜTÖRTÖKÖN
DÉLUTÁN
TÉRÍTÉSMENTES**

HALLÁSSZŰRÉS

Bejelentkezés 70-3741280

Megújult környezetben (a FÜRED MED helyén)

Tartós (fonálbeültetési) akupunktúra Balatonfüreden



*Mindennapjait élje fájdalommentesen,
könnyedebben.*

*Engedje el a feszültséget és a stresszt.
Kezeléseimmel segítség lehetek Önnek
és gyermekének is.*

*Hagyományos tűs kezelés, tartós (fonálbeültetési) akupunktúra,
lézeres és elektro-akupunktúra.*

*Mozgásszervi betegségek akupunktúrája kiegészítve GUNA-terápiával
Emésztőszervi panaszok*

Allergia

Túlsúly, anyagcsere-betegségek kezelése, alakformálás

Dohányzás, szenvedélybetegségek

További információk: www.valumed.hu

Bejelentkezés előzetes telefonos egyeztetés alapján: 70/429-6390, 30/226-8111

Rendelés helye: Hotel Blaha Lujza, bejárat a Csokonai utca felől

Forduljon hozzám bizalommal!

*Boldog karácsonyi ünnepeket és eredményekben, egészségben
gazdag új esztendőt kívánok mindannyiunknak!*

Dr. Balázs Mária
akupunktúrás szakorvos



Balatonfüred Város Önkormányzata, a
Balatonfüred Városért Közalapítvány és az
Arácsért Közhatalmi Alapítvány
tisztelttel meghívja Önt és kedves családját

2014. december 21-én, vasárnap

Arácson tartandó rendezvényekre:

15 órakor:

Ünnepélyes parkavató a Kutas Árpád Emlékparknál
(Béke utca)

16 órakor:

Takács Miklós: Kutas Árpád Balatonfüred Város Diszpolgára
című könyvének bemutatása (Arácsi Népház)

Rendezvény védnöke: Dr. Bóka István polgármester
A kötetet bemutatja: Takács Miklós

17 órakor :

Arácsi Karácsony (Arácsi Népház)

Ünnepi köszöntőt mond: Hári Lenke alpolgármester
Ünnepi műsort ad:

Csicsi Mariann, Steguráné Ormándi Barbara, Tarnai Katalin

Az ünnepséget szeretetvendégség zárja!
A közös asztalra pogácsát, süteményeket örömmel fogadunk.

A belépés díjtan!

Szeretettel várjuk az érdeklődőket!



Füred Optika

Balatonfüred, Ady E. u. 45.; Tel.: 87/480-737

Az akció
december 1-31-ig tart.
A részletekről érdeklődjön
üzletünkben!
Egészségpénztári kártya
elfogadó hely.

**A páratlan, páros
ajánlat!**



**50%
kedvezmény
a lencsére**

**50%
kedvezmény
a keretre**

**A SZEMÜVEG IS
LEHET AJÁNDÉK!**

